

„Och, och, weerklonk een enigszins schor geluid, wat maken julle je toch weer dik, denken julle nou heus dat iemand die tot nu toe de boel verwaarloosde, door dat gemer ineens anders wordt?!”

Als die goed geproportioneerde dame er nu lol in heeft haar Solex af te rossen, welnu laat ze toch geen enkele fabrikant kan verantwoordelijk gesteld worden voor dergelijke zaken. Als er hier tienallen collega's in de stalling staan, die door hun eigenaar louter en alleen worden beschouwd als dingen die altijd moeten lopen zonder er ooit enige aandacht aan te besteden tot het moment dat ze de strijd opgeven, welnu dan moeten ze de gevolgen ook maar dragen!”

„Ook een mening, was het antwoord, maar niet de juiste. Je vergist je toch als je beweert dat het de fabrikant onverschillig zou laten. Het mag toch als bekend worden verondersteld, dat er dagelijks door ontwerpers nieuwe dingen worden uitgedacht, verbeteringen worden beproefd, juist naar aanleiding van klachten. Vooral positief blijven, vriendje, met de laat-maan-waaien gedachte is nog nooit iets goeds tot stand gebracht.

Na dit verhaal tot slot nog deze opmerking... we noemden slechts voorbeelden, mocht er al enige gelijkens zijn met bekende personen, dit is in geen geval opzettelijk en betreft volkomen op een toegelukkigheid.

J. J. la Brujere.

VAN DER HEEM-teams in de prijzen

Woensdagavond 20 november was het zover. De prijsuitreiking als sluitstuk van het door de personeelsvereniging van het Ministerie van Sociale Zaken georganiseerde bedrijfsdamtoernooi.

In de gezellige onspanningszaal in het gebouw van het Ministerie werden de ploegen ontvingen door de heer Vooruijn. Door de laatste wedstrijd was Van der Heem voor de tweede maal in de prijzen gevallen; het 2e team eindigde op de 3e plaats, zodat de volgende was: 1e prijs Van der Heem I; 2e prijs Sociale Zaken; 3e prijs Van der Heem II.

Mr. G. C. W. Geiger, secretaris van de personeelsvereniging, reikte met een hartig speeche de bekens aan de teamleiders uit, waarin hij memorieerde dat de beste ploeg had gewonnen. Hij wees ook op de prettige sfeer waarin en de animo waarmee gespeeld was en hoopde dat hij de ploegen volgend jaar terug zou zien.

De heer Ch. A. Mulder zou een simultaan-seance ten beste geven, maar hij was helaas verhinderd. De heer Boog nam zijn plaats in en de beide aanwezige Van der Heem supporters (waaronder uw verslaggever) werden ook uitgenodigd achter de zware schijven hun kunnen te tonen. Hoewel taai tegenstand werd geboden, bleek de heer Boog in het eindspel overpennachtig; alle 17 partijen werden door hem gewonnen.

Al met al een prettige avond als besluit van een damtoernooi, waar Van der Heem op uitstekende wijze vertegenwoordigd is geweest.

F. C. de Grujter.

Tafelenniskamp VDH - STOKVIS

In januari 1964 vindt de returnmatch plaats van der Heem—Stokvis om de „Leo van der Heem”-wisselbeker. Stokvis data zijn 10 januari of 17 januari. Avonds om 8 uur.

Wilt u een kans maken tot plaatsing in één van de vier of vijf teams, geeft u dan op bij de heer Poortier (toetsel 210). De inschrijvingstermijn sluit op 6 december a.s. Na 6 december zal met alle tafelenissers een vriendschappelijke uitwedstrijd worden georganiseerd, teneinde tot een definitieve team-opstelling te komen met de noodzakelijke reserves.

Van 't Oever, Interheem.

WAROVER SPRAKEN ZIJ?

Op 19 november in het Kurhaus te Scheveningen tijdens de Eerste Najaars-Efficiencydag — heer A. A. Zoon (Arbeidsstechnisch Bureau Maanweg): deelnehmer aan een rollespel over de problemen rond de ontwikkeling van een nieuw produkt.

Op 20 november in het Kurhaus tijdens de Tweede Najaars-Efficiencydag — Ir. H. H. Borlefs over: Productontwikkeling gezien vanuit de functie van bedrijfsleider.

Gefeliciteerd!

HUWELIJKEN.

Den Haag: O. Z. Redey, Raadmontage, met mej. B. V. d. Kiehl, d.d. 29-10-1963; mej. I. J. D. Verplanken, Verkoop Professionals, met de heer F. J. W. Coolen, d.d. 6-11-1963; mevrouw M. W. Willems, Inkoop, met de heer Handeslode, d.d. 6-11-1963; H. J. J. Lanters, Technische Adviseur en Documentarist, met mevrouw G. Sanders, d.d. 15-11-1963; H. Zomer, Voorzitter, met mevrouw D. J. de Rochemont, d.d. 27-11-1963. Den Haag: P. van Montfort, Inkomende Goederen, met mevrouw E. H. Otto, d.d. 22-11-1963; P. C. V. Jansen, Werkplaats Meetafparaten, met mevrouw B. Thiesingh, d.d. 31-2-1964; mevrouw A. M. den Hollander, Telecommunicatie, met mevrouw H. Berkel, d.d. 4-12-1963. Utrecht: J. Smaaswaale, Meetafparaten, met mevrouw W. Willems, d.d. 15-11-1963.

Onze gelukwensen

GEBOREN.

Den Haag: Gerry, dochter van H. de Vos, Technische Houtbewerking, d.d. 6-11-1963. Den Haag: Peter, zoon van R. van Noort, Telecommunicatie, d.d. 1-11-1963; Richard Fransiscus, zoon van P. Horre, Transformatorenfabrikage, d.d. 3-11-1963; Johanna

Oplossing puzzel 112

Horizontaal: 1. Theems; 4. korf; 8. manen; 9. appel; 10. eind; 12. koel; 14. aard; 15. snk; 17. uiter; 18. bodem; 20. rest; 21. plager.

Verticaal: 1. temperatuur; 2. een; 3. mand; 5. ompalen; 6. folterkamer; 7. keros; 11. nergens; 13. bees; 16. Abel; 19. dag.

Prijswinnaars

1. (€ 15,—) J. Veltman, 2632.
2. (€ 10,—) J. H. Hubek, 2333.
3. (€ 7,50) P. v. Zaltbommel, U3300.
4. (€ 5,—) A. H. Kokke, 1529.
5. (€ 5,—) M. Baak, 3370.
6. (€ 5,—) L. van Hoven, 2010.

INHEEMSE ZAKEN

—Wijlen de heer L. W. van der Heem was beschermheer van de Voorburgse Harmoniekapel Forum Hadrian. Thans heeft de heer L. C. Gussehoven, directeur, het beschermheerschap aanvaard. In verband hiermede bracht de kapel onlangs een serenade aan de heer Gussehoven, voordens woning in Voorburg. Bij die gelegenheid werd de Van der Heem-mars ten gehore gebracht.

—Het goud vliegt bij Van der Heem de ramen binnen. Een medewerker van het CEMSTO schoonoormaakbedrijf ontdekt in de vroege ochtend op een van de kamers van het hoofdgebouw Maanweg een mooi vogeltje. Men weet het vogeltje te pakken te krijgen en waarschuw Wassenaars Dierenpark. Met een hele grote auto en een klein koortje wordt het dier afgehaald. Het blijkt een goudhaantje te zijn en vliegt nu vrolijk rond in de Paradisval van het Dierenpark.

HERMAN KREBBERS bij VAN DER HEEM

De bekende violist Herman Krebbers zal op zondag 8 december aanstaande als solist optreden bij enkele stukken die het Amsterdamse Kunstmandorkest onder leiding van Anton Kersjes ten gehore zal brengen.

Introduction et Rondo Capriccioso van Saint-Saens. Espana van Chabrier. Tzigane van Ravel.

De rechtstreekse KRO-uitzending van dit concert begint om 21.50 uur en duurt tot 22.20 uur. Belangstellenden moeten uiterlijk 21.35 uur in het Ontspanningsgebouw aan de Saturnusstraat 2 aanwezig zijn.

De extra HTW-bussen (lijn 30) vertrekken om: 21.15 uur: van het Hollandse Spoor naar de Saturnusstraat. 22.30 uur: van de Saturnusstraat naar het Hollandse Spoor. Aanvragen voor gratis toegangsbewijzen bij de afdeling Public Relations, toetsel 522 — voor donderdag 5 december.

Elisabeth, dochter van A. Baak, Constructiebuureau Telecommunicatie, d.d. 5-11-1963. Den Haag: Anne Adriaan Jan, zoon van J. Nederveen, Bedrijfslaboratorium Teico, d.d. 11-11-1963; René, zoon van J. G. Sektors, Werkplaats Meetafparaten, d.d. 14-11-1963.

het V.D.H.-tje

WEEKLIJKS VERSCHIJNEND PERSONEELSORGAAN VAN VAN DER HEEM N.V. EN AANVERWANTE BEDRIJVEN - DEN HAAG, UTRECHT EN SNEEK.

Redacteur
C. SCHREVEL
Nr. 818
6 december 1963

Kamphuis, Ria Groenewegen en Jan Schrevel.

Soms kon Sint hen prijzen, omdat zij thuis hun moeder hielpen, bij voorbeeld met stofzuigen; maar er kwamen ook kinderen wel wat te veel.

de bank zitten?" Vader of moeder namen aan de zijkant of in het achterste gedeelte van de zaal plaats. Af en toe werd er even gepraat of naar vader toegehoofd, want de spanning van die middag werd somtijden wel wat te veel.

Oom Ben, de Sint en poppenkast waren bij Van der Heem te gast

Eenmaal per jaar mogen de jonge kinderen naar het bedrijf waar vader iedere dag gaat werken. Dat is op z'ich zelf al een heel feest. Nog fijner is het dat je naar Van der Heem gaat omdat Sint-Nicolaas daar komt.

Gestoken in de mooiste kleertjes kwamen honderden kinderen de grote zaal van het Ontspanningsgebouw in Den Haag binnen. Vriendelijke dames, die ook bij Van der Heem werken, zeiden: „Kom je bij mij op

Le kunt het veel raden Dat Rob en Lex van der Kade Sinterklaas en zijn Zwaarte Pieten Van hun kampstels laten genieten.

Straks mag ik naar Sint toe stappen Daarom kan ik nu niet klappen.

In het kader van het inzake verhoging van lonen en salarissen van de Stichting van de Arbeid besprokene heeft de directie in overleg met de erkende organisaties van werknemers — behoudens goedkeuring door de daartoe bevoegde instanties — besloten:

1. De lonen van de werknemers vallende onder de CAO voor handarbeiders met ingang van 6 januari 1964 met 5 % te verhogen.
2. De salarissen van de werknemers vallende onder de CAO voor ambten met ingang van 1 januari 1964 eveneens met 5 % te verhogen.

De start van het nieuwe jaar is goed, 't is de verhoging die het heem doet

Over verhoging van lonen en salarissen uitgaande boven 5 % en eventuele wijziging van andere arbeidsvoorwaarden zal te zijner tijd met de erkende werknemersorganisaties onderhandeld worden in het kader van per 31 maart 1964 al lopende CAOs.

Hierop voortuitlopende is wel overeengekomen de vakantievorr de onder de CAO's vallende handarbeiders en ambten met 2 dagen te verlenen, behoudens voor de beamten uit de maandloonsklassen 5 en 6, waartoe nog nader onderhandeld zal worden.

Bovendien heeft de directie besloten de salarissen van alle niet onder de CAO's vallende werknemers eveneens per 1 januari 1964 met 5 % te verhogen.

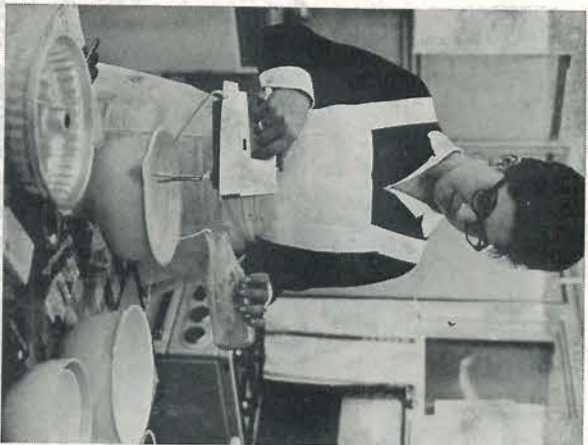
FEEST IN SNEEK MIDDEN IN DE WEEK

Op woensdag 18 december a.s. treedt in het gebouw Amicitia, Leeuwarder, Sneek de toneelgroep van het bedrijf in Den Haag op; zij brengt voor de collega's in Sneek

VERDWIJNINGEN EN VERSCHIJNINGEN

Gewoonlijk noemen wij een avond als deze een onspanningsavond. Toch kunnen wij beter van een feest spreken, omdat het toneelstuk er een is van het genre „onbezorgd lachen, zo u wilt; gillen en af en toe rillen”. De uitvoering begint om 19.45 uur. U komt toch ook? In het bedrijf in Sneek volgen nadere mededelingen.

WAT EEN KANS!

Een schietje melk, nog even mixen. Juffrouw De Bruijn zal het wel fiksen.

EEN LABORANTE WEET VAN WANEN

In de introductie van de MX-15 loofde ik u nog even terug te komen op de voor ons bedrijf nieuwe functie van laborante op het EHT laboratorium.

In de administratie van de classificatie-commissie mandatoriers staat de functie beschreven onder het weinigzeggende nummer 1304. Wat zit er achter dat nummer? In de eerste plaats een uitgebreid kennis van de werking en het gebruik van elektrische huishoudelijke apparaten. Volgens een theoretische kennis die gelijk staat met de akte voor lerares Huishoudschool. Voeg daarbij een voldoende beheersing van enkele vreemde talen voor het voeren van gesprekken en het begrijpen van vakliteratuur en u hebt de voornaamste ingrediënten die nodig zijn om functie 1304 tot een geslaagd geheel te maken.

Met deze ingrediënten moet vanzelfsprekend worden gewerkt. Ze op een laag pitje laten sudderen zou weinig of geen resultaat hebben. Samen met de ideeën en kennis van laboranten, constructeurs en industriële vormgevers wordt het echter een werkzaam geheel dat moet leiden tot ontwerpen van nieuwe apparaten. Naar behoefte worden toegevoegd:

- demonstraties
- het ontwerpen van recepten
- het volgen van de nieuwste ontwikkelingen op het gebied van huishoudelijke apparaten en contact met handelaren en particulieren.

Wanneer u dan het geheel nog besirooid met voldoende initiatief om verbeteringen in te voeren en nieuwe mogelijkheden te bedenken, dan hebt u een globaal beeld van functie 1304.

Een vleugje vrouwelijke charme in een typisch mannelijke omgeving.

Een prachtig resultaat voor tekenaar Janmaat

Geslaagd voor het examen Meubeltekenaar 1ste gedeelte: C. W. Janmaat, Constructiebureau RAT Den Haag.

In de vergadering van de Ondernemingsraad Utrecht stelde de heer Zaaijer op 4 april van dit jaar: „dat bij het overgaan naar de vervaardiging van nieuwe producten extra inspanning zal moeten worden geleverd, is voor iedereen begrijpelijk”.

Als eerste resultaat van die extra inspanning op het Laboratorium voor Elektrische Huishoudelijke Toestellen introduceerden wij vandaag bij u de MX-15.

Ik noemde het EHT laboratorium zonder daarbij tekort te willen doen aan alle anderen die op welke manier dan ook hun „schroefje” hebben bijgedragen aan de totstandkoming van dit voor ons nieuwe product.

Een mixer is een produkt dat men in de regel in een vrouwenhand zal zien. Daarom is het geen wonder dat wij in de typisch mannelijke omgeving van een

Wat dacht u wel van zo'n „proef”-model!

EHT laboratorium die vrouwenhand (en de rest) ook inderdaad aantreffen. Sinds een half jaar is de bezetting van het laboratorium uitgebreid met een laborante. Voor ons bedrijf een nieuwe functie die ik graag elders in dit VDH-tje nog even speciaal wil belichten.

Om nog even op die vrouwenhand terug te komen: bij de constructie van de MX-15 is men kennelijk van de wetenschap uitgegaan dat in menige keuken in een onbewaakt en vooral onbespied ogenblik vader zich afzondert en probeert ook op dit terrein moeder de loef af te steken. Ook in de wat stoviger mannenhand zal de MX-15 zich best op zijn gemak voelen.

Een probleem waar ik persoonlijk in zo'n onbespied ogenblik wel eens mee zit:

waar laat ik de mixer als ik even mijn handen vrij wil hebben? Ook daaraan hebben de ontwerpers van onze jongste telg gedacht. Trots als een atkoeleind strijktijzer kan hij op zijn eigen poottjes staan.

Zelfs aan een schijnbaar bijkomstig onderdeel als de stekker is door de vormgevers de nodige aandacht besteed. Niet alleen is de stekker zodanig uitgevoerd dat hij in elk stopcontact past, maar bovendien is de stekker voorzien van een handig greepsje. Minder dan ooit zal daardoor de huisvrouw in de regelmatig terugkerende verleiding komen om de stekker uit het stopcontact te halen door aan het snoer te trekken.

Twee solide garden of voor het zwaardere werk twee stevige kneedhaken kunnen in drie versnellingen door uw deeg of saus worden gejaagd.

Dat de motor uitgebalanceerd is en een zelfsmurende sinterbronzen lagering heeft; dat diezelfde motor bovendien nog trillingvrij, geforceerd gekoeld en onstoorbaar voor radio en televisie zullen voor de huisvrouw niets of weinig zeggende bijkomstigheden zijn. In felle zijn het een aantal plussen die door de zorg en inspanning van de ontwerpers aan de MX-15 zijn meegegeven.

Rest mij nog te vermelden dat de winkelprijs van dit nieuwe Van der Heem-Produkt f. 49,— zal zijn, dat een handig receptenboekje wordt meegeleverd en dat de mixer binnenkort ook in de personeelswinkel verkrijgbaar is.

Onze MX-15 zij een voorspoedige s'art en een succesrijke loopbaan beschoren. Omdat we het toch niet laten kunnen.

- Technische gegevens:
- Toerentalen: 900—1000—1200 omwentelingen per minuut.
- Vermogen 100 watt.
- 220 volt wisselspanning.
- Wit slagvast polystyreen.
- Afmetingen: lang 189 mm, hoog 125 mm, breed 90 mm.
- Totaal gewicht: 1000 gram.

Een huisvrouw, die zonder recept leeft, is een Sint, die geen zwarte Piet heeft

- **Tulband.**
- 100 gram boter
- 100 gram suiker
- 100 gram bloem
- 25 gram maizena of aardappelmeel
- 5 eieren
- vanille-sukker
- 100 gram krenten, rozijnen, sukade.

Doel de gezachte bloem met het aardappelmeel en het zout in een kom en snijd hierin de boter zeer fijn. Gebruik harde boter en verdeel deze zo dat het mengsel

van bloem en boter het uiterlijk heeft van broodkrum. Hierdoor wordt het vermengen met de overige bestanddelen vergemakkelijkt, terwijl het deeg aan luchtigheid vindt.

Roer in een tweede kom de eiervoeters met de suiker zo lang tot een luchtige lichtgekleurde massa is verkregen. Klop in een derde (grote) kom de eiwitellen zeer stijf. Wordt het gebak gevuld (met b.v. sukade, gember, krenten of rozijnen) snijdt het vulsel dan fijn en zorg dat het voldoende droog is. Krenten en rozijnen worden gewassen, even opgeweld in kokend water en gedroogd. Bij gebruik van onvoldoende gedroogd vulsel bestaat de kans dat dit uitzakt en zich tijdens het bakken niet gelijkmatig over het deeg verdeelt.

Leg de aldus voorbereide bestanddelen in de grootste kom bij de eiwitellen en schep nu alles door elkaar tot een gelijkmatig mengsel. Doe dit vlug maar voorzichtig, zodat het deeg zo weinig mogelijk aan luchtigheid verliest. Men moet vooral niet roeren.

Behoort de vorm en bestuif deze met poedersuiker. Vul de vorm voor ongeveer 2/3 deel met het deeg, zodat dit voldoende kan uitzijzen zonder dat het boven de vorm uitkomt. Plaats de vorm op het rooster in de oven. Het midden van de vorm moet in het midden van de oven staan. Bak de tulband lichtruin en gaar.

Bestrooi het gebak na afkoeling dik met poedersuiker.

De hoeveelheden zijn opgegeven voor een tulbandvorm van 23 cm middellijn aan de bovenkant gemeten. Inhoud: 2 liter.

KAARTEN KLARI DANSEN MAARI

Voor de dansavond 12 december a.s. in de grote zaal van het Ontspanningsgebouw zijn maandag 9 december gedurende de pauzes in beide kamines kaarten verkrijgbaar.

Zoals reeds is medegedeeld zal ons orkest de Heemasters de muziek verzorgen.

GEGEVENS K.B.? VOOR DE DAG ERMEE!

Aangezien de eerste dag van een kwartaal beslissend is voor het aantal kinderen, waarvoor over dat kwartaal kinderbijslag kan worden verleend, moet elk kwartaal worden nagegaan of zich wijzigingen in het aantal kinderen hebben voorgedaan, welke van invloed zijn op de uit te betalen kinderbijslag.

Hoewel bij de beoordeling van het recht op kinderbijslag de meeste wijzigingen ons bekend zijn uit de administratie en uit de vragenformulieren, welke aan een aantal werknemers zijn uitgereikt, zijn wij voor enkele wijzigingen afhankelijk van de opgaven van de werknemers zelf.

1. Behalve de wijzigingen, zoals verandering van adres, geboorte van een kind, overlijden van een kind, moeten de volgende veranderingen worden opgegeven:
1. Het opnemen in de huishouding van een pleeg- of stiefkind of het vertrek uit de huishouding van een pleeg- of stiefkind.
2. Wanneer een kind, dat onder dan 15 jaar doch jonger dan 27 jaar is, tussentijds onderwijst of een opleiding voor een beroep is gaan volgen of ziek of gebrekkig is geworden.
3. Wanneer de echtgenoot in loondienst is bij een particuliere of overheidsinstelling.
4. Het ontvangen van kinderbijslag/kindertoeleging krachtens een andere regeling voor een of meer kinderen, voor wie aanspraak op kinderbijslag kan worden gemaakt.

Wanneer zich onder de punten 1 t/m 4 onschreven gevallen en/of andere mutaties hebben voorgedaan, moet hiervan, voorzover dit nog niet is gebeurd, alsnog zo spoedig mogelijk aan de Loon- of Salarisadministratie kennis worden gegeven.

Wanneer achteraf mocht blijken, dat door het niet opgeven van een wijziging of het verstrekken van onjuiste gegevens te veel kinderbijslag werd genoten, dan zal het te veel betaalde onmiddellijk en in zijn geheel kunnen worden teruggevoerd, terwijl hierdoor tevens de snelle uitbetaling ná afloop van een kwartaal in gevaar wordt gebracht.

UITGEKIEND GELD VERDIEND

Woensdag 20 november ontving de heer V. G. Gorgosz van de Gereedschapsmakerij Utrecht uit handen van ir. J. Keuning een flinke beloning voor een door hem ingezonden idee.

Het idee betrof het wijzigen van een nippel in een snijtuigstempel. Door deze nippel uit twee delen te maken, verandert ten opzichte van elkaar, voortkamen de heer Gorgosz dat dit stempel een vaste klant in de gereedschapsmakerij bleef. Zagen we het stempel er vroeger een 20 maal per jaar — jaarlijks verwerkt de fabriek Utrecht

2,8 miljoen van zijn producten — thans zien we het er slechts 1 à 2 maal, maar dan voor normaal onderhoud. Dat deze vrije Pool met zijn f. 150,— beloning bijzonder gelukkig was, spreekt welhaast voor zich zelf.

Komt dat zien... SWEET SIXTEEN

Zaterdag 14 december komt wederom het meisterskoor Sweet Sixteen op bezoek. Het koor onder leiding van Lex Karsmeijer zal in dit NCRV-programma de volgende liedjes ten gehore brengen.

- Winter wonderland
- Komt een aardig meisje
- Mademoiselle de Paris
- Enzamen
- Jingle bells

De beeldbandopname (Ampex) begint om 19.30 uur en duurt tot ± 20.30 uur. De uitzending van dit programma vindt plaats op 19 januari 1964. Na het optreden van Sweet Sixteen zal een geheel nieuw NCRV-programma worden geïntroduceerd onder de titel „Nieuwe gezichten”. Dit wordt niet uitgezonden maar is bedoeld als een soort auditie voor jong talent in de lichte muziek. De goeden onder hen maken kans uitgenodigd te worden voor de „echte” televisie op te treden. Het programma eindigt om ± 21.30 uur.

De extra HTM-bussen (lijn 30) vertrekken om: 18.45 uur van het Hollandse Spoor naar de Saturnusstraat. 22.00 uur van de Saturnusstraat naar het Hollandse Spoor. Aanvragen gratis toegangsbewijzen bij de afdeling Public Relations — toestel 572 — en wel vóór donderdag 12 december. Uiterlijk kwart over zeven aanwezig zijn s.v.p.

Op 11 december is het koper voor Booden, van de onderhoudsdienst, met Den Haag. Een woensdag waarmee wij hem feliciteren: Haanteer lang nog de hamer, de mijping en zaag.

VAKANTIE AAN DE KAAG

Een hele tijd geleden, het was meen ik in 1941, waren wij met een aantal vrienden met vakantie aan het Vennemeer, een uitloper van onze prachtige Kaager Plassen.

Weken van tevoren was het het mooisste weer geweest, dat je je maar denken kunt. Ungerkend op onze eerste vakantiedag begon het te betrekken en de temperatuur daalde schrikbarend. Met z'n zessen vertrokken wij zaterdagmiddags op de fiets. De vrije zaterdag besond toen nog niet! Het was niet moeilijk ons verblijf voor twee weken te vinden: een klein huisje naast een boerderij aan het water, waar wij maar net met zes mensen in konden. Het was inmiddels gaan regenen, het was kil en de plassen bodden een troosteloze aanblik. Geen vrolijk witte zeilen, geen blauwe lucht zoals wij die de laatste tijd gewend waren. De scheepjes lagen mistroosig te dobberen onder hun dekzeilen, die door de steeds terugkomende windstoten op de dekranden klepperden.

Na de onttrek emissies te hebben verkend, gehuld in onze regenjassen, zochten wij 's avonds vroeg onze bedden op. Bij het licht van onze petroleumlamp kwam de vakantiestemming toch weer terug en met d' gedachte van: morgen zal het wel beter zijn, sliepen wij in.

Door een bleek zonnetje werden wij de volgende ochtend gewekt. Gelukkig, geen wolkenvelden, zoals de Bilt zou zeggen, maar alles zag er weer veel vrolijker uit dan toen wij kwamen. Vol goede moed ontbeten wij, terwijl wij een plan voor die dag opmaakten. 's Morgens zouden wij gaan zeilen — één van onze vrienden had voor het huisje een BM liggen. 's Middags wilden wij naar Leiden gaan.

Nu moet jullie weten, dat in 1941 door de oorlog brood en andere levensmiddelen alleen nog maar verkrijgbaar waren op bonnen. Die bonnen werden wekelijks bekend gemaakt en daarop kon je dan je ransoens inslaan. Wij wisten echter, dat er in Leiden nog wel het één en ander te koop was zonder bon. Je moest dan wel wat meer betalen, maar geld was er genoeg, meer dan eten.

gebak zouden wij voor 's avonds bewaren, voor bij de koffie.

Nu is er in zo'n klein houten huisje al-tijd weinig bergruimte. Bovendien is het er vrij bedompt. Wij meenden dan ook niet beter te kunnen doen dan onze slagroomgebakjes achter het huis te bewaren, in de kartonnen doos, op een frisse plaats, waar geen zon had geschoten. Aldus geschiedde.

Ons zellhoedje duurde niet lang. De koffie en het gebak lokten en omstreeks acht uur waren wij terug. Het was in juli en het was nog licht. De koffie was gauw gezet en met alweer lege magen gingen wij onze gebakjes halen. Toen kwam de schrik van ons leven: de doos lag nog op precies dezelfde plaats... maar hij was leeg.

Jullie begrijpt onze verslagenheid. In de oorlog gebeurden veel rare dingen; maar hoe was het mogelijk dat iemand onze lekkertijen gevonden had en wie was de dader! Wij kenden nog weinig mensen in de omgeving, maar waren toch direct klaar met onze beschuldiging. Hij zal het wel hebben gedaan, uit het huisje even verderop. Nee, die jongen die onder het eten wel vier keer voorbij is gegaan.

Meng 150 gram suiker en 2 theelepels cacao goed door elkaar in een pannetje. Roer er dan 3 eetlepels water door. Zet het pannetje op het vuur en laat de inhoud zachtjes doorkoken.

Ondertussen bestrijk je de vormen met boter en leg ze op een velleetje boterham-papier.

Let nu goed op. De vloeibare borsrijsplaat op het gas kookt nog steeds. Doe er nu een klontje boter bij — de borsrijsplaat wordt dan zachter — en roer alles goed door. De massa moet nu inkokken, zoals dat heet. Dat moet zolang gebeuren tot aan de lepel een kort dik draadje blijft hangen. Dan neem je je pannetje van het gas en blijft het zo lang roeren tot de massa dik en troebel begint te worden. Op dat ogenblik moet je alles in de borsrijsplaatvormen gieten (maar snel hoor, anders is alles hard voordat je het uitgegoten hebt!).

De borsrijsplaat wordt van boven prachtig glad.

Veel succes!

MAAK EENS... CHOCOLADEBORSTPLAAT

Nee, we maken geen kookboek van de Jeugdkrant. Maar we gaan de feestdagen tegemoet en borsrijsplaat smaakt altijd. Bovendien is het niet moeilijk te maken. Je hebt een paar borsrijsplaatvormen nodig, rond of in hartvorm.

Daar gaat ie.

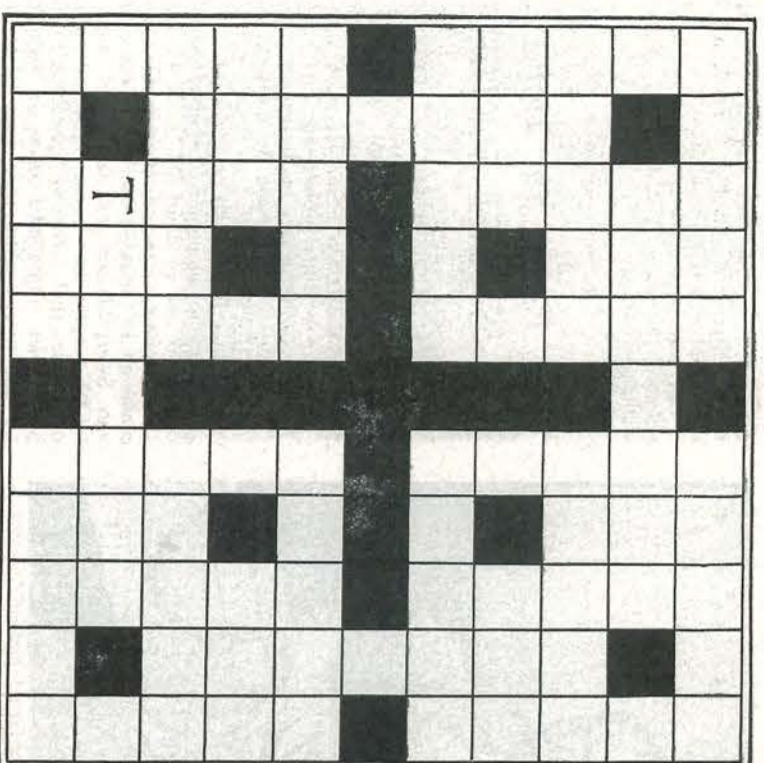
WUSSEL, DUSSEL WAT EEN PUZZEL

Probeer onderstaande woorden zo in het schema te plaatsen, dat het een sluitend geheel wordt.

Aal, alca, anode, asier, der, Ede, een, eiser, eloge, ere, erker, etude, Evert, Gerle, gesel, geste, gilde, gneis, leger, loupe, marge, menig, neo, netto, netto, nor, ofiel, peentlof, perlide, ratel, snert, spalk, stang, tel, termiet, trekgat, trits.

Oplossingen moeten uiterlijk woensdag 18 december a.s. in het bezit zijn van mevrouw Hartstikker, redactie VDH-te Den Haag.

De volgende prijzen zijn beschikbaar: 1e prijs f 15,—, 2e prijs f 10,—, 3e prijs f 7,50, 4e, 5e en 6e prijs f 5,—.

VERVOLG VAN PAG. 1

deren die hun speelgoed niet opruimen en dat vond Sint toch niet lief. Allen beloofden beterschap. Daarom kregen zij van Domingo of Sandor, de Zwarte Pieten, een handje snoep uit de zak.

Sinterklaas kon natuurlijk niet de hele middag blijven. Hij gaf een heeloof kinderen een handje en de Zwarte Pieten deelden snoep uit.

Dat gaf een hele drukte, want wie had de kans voorbijgaan om uit die gevreesde zak een handje snoep te krijgen? Bijna niemand.

In de pauze werd er limonade geschonken. Dat smaakte best na het zingen van Sint-Nicolaas-versjes.

Toen iedereen weer op zijn plaats zat, kwam oom Joop, die poppenkast ging spelen. De Zwarte Pieten in de poppenkast waren aan het pepernoten draaien voor de kinderen in Holland. Maar er gebeurde iets vreselijks. Sint-Nicolaas werd ziek. Hij moest in Spanje blijven. Een van de twee Zwarte Pieten ging toen in Holland voor Sint-Nicolaas spelen. Maar alle kinderen zagen aan zijn zwarte gezicht dat hij niet de echte Sinterklaas was.

De politie zelfs pakte hem op. En Sint-Nicolaas in Spanje? Hij vond het zo erg dat hij niet naar Holland kon. Gelukkig kreeg hij een toverdrankje, dat hem gauw beter maakte en toen kon hij toch gaan.

Dat was het einde van de poppenkast en het einde van het feest bij Van der Heem. Een fijn feest, waar jong en oud van hebben genoten.

Geen lasten, maar gasten

9 en 10 december: 35 leerlingen van de Gemeentelijke HTS uit de Sneeuwbalstraat te Den Haag.

Afdeling elektrotechniek.

12 december: ± 30 leden van de Vereniging „de Sphinx“ te Den Haag. (Vereniging voor belangstellenden in wetenschap en kunst).

's Middags.

Dankbare mensen voor goede wensen

De stroom van dankbetuigingen kunnen wij niet helemaal verwerken. Wij noemen u daarom alleen de namen van hen die u willen danken voor belangstelling en goede wensen bij ziekte, jubileum, huwelijk e.d.

C. de Bruin, Telcommagazijn; P. H. van der Heeft, Gereedschapsmakerij; J. Coster, Onderhoudsdiens; mevrouw H. M. van Houten-van Slingerland, Interheem; C. Verboven, Montage Utrecht; F. Wassenburg, Meetsapparaatlaboratorium; D. van Peur- sen, Draaierij; S. W. Holsma, Constructiebureau R.A.F.; O. Rédy, Radiomontage; D. Frijlink, Utrecht; J. de Zeeuw, Inkoop; J. A. A. van Es, Mechanische Afdeling T.C.; mevrouw T. Ruyssenaars-Sprengers, Kantine Bloemstraat; T. Lih, Nabewerking; A. L. Visser, TV-Montage.

KIES EEN BESTUUR VOOR HET AFSCHEIDSUUR

Als vervolg op het artikel in het VDH-tje van 8 november 1963 en ter voldoening aan het gestelde in artikel 7 lid 5 van de Statuten van het Pensioenfonds noemen wij u hieronder de namen van hen, die als kandidaat voor een bestuursfunctie namens de deelnemers zijn gesteld. Dit zijn de heren

- B. J. F. A. Mindé
- C. P. van Veen
- W. Andriessen
- P. W. Petersen (Utrecht)
- M. Reimerink

Voor de functie van plaatsvervangend bestuurslid namens de deelnemers zijn kandidaat gesteld de heren

De Kiescommissie

Z. J. Konig

Drs. C. P. d'Haans

F. ten Pierick

Een nieuwe schat Proficiat...!

GEBOREN.

Utrecht: Rudolf, zoon van H. G. de With, Technisch Bureau, d.d. 13-11-1963.

Utrecht: Johanna Maria, dochter van C. H. Blokzijl-Kliahn, Montage Abstederdijk, d.d. 25-11-1963.

INHEEMSE ZAKEN DIE IEDER RAKEN

— Deze week is er weer een Jeugdkrant verschenen, speciaal bestemd voor de kinderen van Van der Heem. Heeft u kinderen in de leeftijd van ± 4 tot ± 15 jaar en ontvangen zij nog geen Jeugdkrant, dan kunt u hen opgeven bij mevrouw Hartstikker, redactie VDH-tje Den Haag, de kinderen krijgen namelijk niet automatisch een Jeugdkrant toegesonden.

— 1 december is op de afdeling Personeelszaken aan de Maanweg in dienst getreden de heer H. van der Ham. Hij is belast met alle zaken verband houdende met huisvestingsproblemen van ons personeel.

— Onze man (van Interheem) voor Bagdad en wijde omgeving is vorige week teruggekeerd van een 5 daags bezoek aan een hotel in Bagdad. Verdere activiteiten werden hem onmogelijk gemaakt door de zoveelste omwenteling. Met 160 andere buitenlanders heeft hij er in die 5 dagen van gemaakt, wat er van te maken was. Een tank voor de hotelingang waakte voor de veiligheid binnen de hotelmuren.

Dank zij ambassade-auto's met wapperende vlaggen, een volijverige kapitein die een belangrijk stempel beheerde en daar welwillend mee te keer ging, een gestrande KLM-crew, een Electrica op het vliegveld van Bagdad en een toet de tanden gewapende geliefde naar dat vliegveld, landde onze man weer veilig op vaderlandse bodem.

Den Haag: Corinna, dochter van D. Schermer, Laboratorium Onderwaterfotografie-apparatuur, d.d. 17-11-1963.

Nicolaas Hendrik, zoon van H. de Bruin, Technische Dienst Deventer, d.d. 21-11-1963.

Sint-Maarten in de Zaanstreek

De 11e november was vroeger een dag waar de schoolkinderen al weken met ver-langen naar uitkeken. Of beter gezegd, naar de avond van de 11e november. Zodra de duisternis inviel gingen zij de huizen langs, voorzien van lampions met een brandende kaars erin.

Overal werd aangebeld en dan zongen de kinderen het volgende lied:

Sintere sintere Maarten,
De kaljies dragen staarten,
De koetien dragen horens,
De klokken dragen torens,
De tiorons dragen klokken,
De meisjes dragen rokken,
De jongens dragen broeken,
Ouwe wijven die kunnen klyven,
Dragen schorrelrokken.
Hier woont een rijk man
die veel geven kan...

Tegen die tijd was de deur wel open-gegaan en kregen de kinderen een paar koekjes of ander snoep. Natuurlijk kwam het ook wel eens voor dat de deur niet werd opengedaan of dat er iemand open-deed en heftig „nee“ schuddend de deur van het lied werd dan veranderd in Hier woont een kikkerbil.

Dan trokken de kinderen verder, naar de volgende deur.
Zakken vol snoepgoed werden zo op-gehaald. 's Avonds thuis werd alles uitge-zocht, opgegeten en soms weggegooid. Iedere geveer was niet royaal en er zaten ook wel heel oude koekjes tussen.

Op straat was het altijd een feestelijk gezicht, al die kleurige lampions. Natuurlijk was het heel erg als er een lampion in brand vloog.

Later, toen ik zelf niet meer op stap ging om snoep op te halen, mocht ik uit-deelen. Wij hadden thuis een bankethokje en voor deze feestelijke gelegenheid wer-den altijd pepernoten gebakken. Met een winkel kon je je nu eenmaal niet veroor-loven oude koek te geven. Je kunt begri-jpen dat er voor de winkel altijd hele drommen kinderen stonden.

Ook tegenwoordig viert men aan de Zaan nog het Sint-Maartentest.

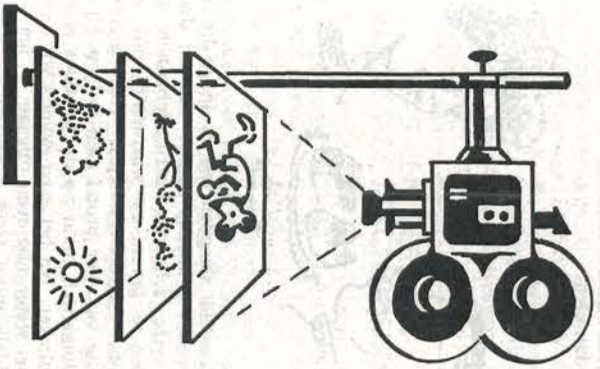
Maar er zijn maar weinig kinderen die nog op stap gaan. In de eerste plaats krij-gen ze over het algemeen thuis snoep-genoeg, maar bovendien is het verkeer zo druk geworden dat dat, ook 's avonds, alle aandacht opstist.

En zo gaat het met al deze oude ge-bruiken. Er is zoveel anders. Maar of dat andere nu altijd ook beter is! Wij betwij-felen het.

de tekening rechterbeen iets van de vloer, enzovoort. Elke beweging wordt dus als het ware uit elkaar gehaald. Deze tekening worden nu in de juiste volgorde ge-filmd (beeld voor beeld). Bij het vertonen van de film zien wij het poppetje inder-daad lopen.

Vanzelfsprekend is de technische uitvoe-ring vrij ingewikkeld. Een man als b.v. Walt Disney, die jullie waarschijnlijk alle-maal wel kent, heeft op dit gebied prach-tige dingen gemaakt (Bambi, Fantasia en vele andere).

Het toestel, waarmee de film wordt ge-maakt (de camera) is daarbij genoteerd boven de plaats waar de tekeningen wor-den neergelegd, dus met de lens naar be-neden. Jullie snapt wel dat de tekeningen allemaal op precies dezelfde plaats moe-ten worden gelegd en ook, dat er voor een complete tekenfilm, zoals je vaak voor de televisie ziet, ontzettend veel tekeningen moeten worden gemaakt. Natuurlijk wordt het aantal tekeningen zoveel mogelijk be-perkt. Dat kan, doordat getekend wordt op doorzichtig materiaal (een soort plastic),

Nu willen wij een getekend poppetje laten lopen. Er wordt dan een tekening gemaakt van het poppetje in ruststand. Ver-volgens een tekening van hetzelfde poppetje met het rechterbeen iets gebogen. Volgen-

LOESJE en MARJOLEIN

Loesje:
Goedemorgen, Marjolentje
Kom, ga mee ons bedje uit.
Ik trek voorzichtig aan 't gordijnje
't Zonneke schijnt in mijn snuit.

Marjolein:
Ook goe'morgen vrolijk Loesje.
Wat heb ik geslapen, meid.
Even rekken! Straks komt moesje,
En dan gaan we aan 't ontbijt

Loesje:
Eerst je kleertjes nog aantrekken.
Mama legde alles klaar.
Witte bloesjes, zonder vlekken
En een strik voor in je haar.

Marjolein:
Kan mijn paardestaart eens even,
Ik kam het heus nog niet alleen.
Au, je trekt, ik sta te beven.
Foei, wat vind ik dat gemeent!

Loesje:
Kom maar gauw, dan gaan we sloeien,
Buiten in de zonneshijn.
Zie je dat de bloempjes bloeien?
Zingen, dansen, Marjolein!

Marjolein:
Zullen we de bloemen plukken,
Witte, blauwe en ook rooie?
Doe voorzichtig! Niet zo rukken.
O, wat staan er hier een mooie.

Op de tafel, in een vaasje
Staan de bloempjes, fris en blij.
Een, twee, drie, vlieg als een haasje,
Loes en Marjolein erbij.

Loesje:
Zo, dat mocht wel even hè jongens en meisjes?
En nu zal ik jullie geduld echt niet lan-ger op de proef stellen.
Hier komen de prijswinnaars:

1. Kinderen van 4 t/m 7 jaar.
Die kleurplaat van Oom Ben hebben jullie weer prachtig gekleurd zeg. Wat was dat moeilijk voor ons om daar de mooiste uit te zoeken! En wat jammer dat wij in onze Jeugdkrant geen kleuren kunnen af-drukken. Dan konden jullie ze ook zien.
Na heel veel zoeken hebben wij beslo-ten, dat de prijzen deze keer gewonnen zijn door:

4- en 5-jarigen:
1e prijs: Harry van Haastrecht.
2e prijs: Christe Vroklage.
3e prijs: Lillian Fleur.

6- en 7-jarigen:
1e prijs: Yvonne Boesman.
2e prijs: Rudi Kamphuis.
3e prijs: André Korri de Gids.

2. Kinderen van 8 t/m 10 jaar.
Twa nee bole doege gosselimpot! Ja, het moet voor jullie nu een peuleschilleje zijn, om te lezen wat daar staat, want alle oplossingen waren goed. Jullie begrijpen dat wij om de drie prijzen hebben moeten loten. Voor die jongens en meisjes, die het wel hebben geprobeerd, maar de lied-jes niet konden vinden, volgt hier nog even de oplossing:

1. Ik ben met Catootje naar de botermarkt gegaan.
2. Zeg, ken jij de mosselman.
3. Dikkerle Dap.
4. In Holland staat een huis.
5. Waar de blanke top der duinen.

De drie prijzen gaan naar:
1e prijs: Marga van Zeeland.
2e prijs: Heleen de Wit.
3e prijs: Wanda Veltman.

3. Kinderen van 11 en 12 jaar.
Tja, die verjaardag van Elis, of was het Carla? Willen jullie wel geloven dat ik er zelf door in de war ben geraakt? Ik vind het knap hoor, dat bijna alle inzenders er alle fouten hebben uitgehaald. Want een paar fouten hadden we toch echt goed ver-slopt.

Een paar inzenderfjes hadden over 31 april heen gelezen. Een paar anderen von-den het vanzelfsprekend, dat de zwaluwen in april naar het zuiden trekken. Maar de meeste hebben zich niet om de tuin laten leiden en hebben de 18 fouten er keurig uitgehaald.

De prijswinnaars zijn:
1e prijs: Jan de Vries.
2e prijs: Ineke Goovaerts.
3e prijs: Yvonne Veltman.

4. Kinderen 13 t/m 15 jaar.
Over het algemeen werden de vragen over het verkeer wel goed beantwoord. Hier en daar waren er nog wel wat pun-tjes die niet op de 1 stonden. Vooral die knipperbollen hebben nog wel wat hoofd-brekens gekost. Sommigen dachten dat er knipperlichten werden bedoeld en beantwoordden dus de vraag: Waar tref je knip-perbollen aan? met: bij gewaartijde kruis-punten. Maar er werd naar knipperbollen gevraagd. Die staan buiten de bebouwde kom bij voerangers-oversteekplaatsen.

Aangezien geen enkele inzending fout-loos was, hebben wij eerst overwogen om geen prijzen toe te kennen. Eerlijk is eer-lijk, nietwaar? Aan de andere kant von-den wij toch dat jullie er zo je best op hadden gedaan, dat wij tussen de inzen-ders met het minste aantal fouten, toch maar 3 troostprijzen hebben verlost. Kijk maar gauw of je naam erbij staat:
Eddy v. d. Boogaard, Gerda v. d. Boo-gaard en Tineke Visser.

De drie prijzen kunnen door jullie ouders worden afgehaald bij mevrouw Reinhik (Maanweg), mevrouw Kamer (Utrecht) of de portier (Ehaf).

BESTE MEISJES en JONGENS

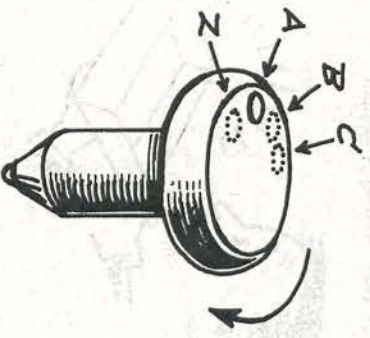
Het is al weer vier maanden geleden dat ik jullie aan het kleuren en puzzelen heb gezet. Toen was het nog volop zomer. En nu beginnen misschien veel kinderen al weer aan het schaatzen te denken. Maar voor het zover is, willen die bijna 100 kinderen, die ons een oplossing van een puzzel of een kleurplaat hebben gestuurd, natuurlijk graag weten of zij nu ook een prijs hebben gewonnen.

Maar eerst wil ik nog even iets zeggen tegen Yvonne Philippa uit Nijmegen: Zeg Yvonne, de kabouterfjes hebben je op-lossing keurig op de bus gedaan hoor! Wat een leuk postpapier heb jij! Krijgen wij ook nog eens een echt briefje van je?

Hoe wordt nu eigenlijk een tekenfilm gemaakt?

Dit vroeg kort geleden één van de kin-deren aan ons. Omdat wij vermoeden dat er wel meer zijn, die dit willen weten, zul-len wij dat eens proberen uit te leggen.

Allereerst het volgende. Jullie bezitten allemaal wel een tol. Als je nu boven op die tol een dikke witte stip zet en je kijkt er boven op als je tolt, dan lijkt het net of er een witte cirkel op staat, terwijl het alleen maar een stip is. Hoe komt dat? Wel als wij een heel kort ogenblik iets zien, dan blijft dat beeld evenzins in onze ogen achter. Onze ogen hebben dus een bepaalde tijd nodig, voordat wij iets nieuws kunnen zien. Wanneer wij de stip op de tol in het punt A hebben gezien, blijft het beeld daarvan even hangen. Inmiddels komt de stip op plaats B. Ook het beeld daarvan blijft weer even in onze ogen achter. De stip komt dan op plaats C. We zien dan eigenlijk A en B nog. We noe-men dat de traagheid van ons oog. Door deze traagheid zien wij b.v. plaats A nog, als de stip zich al op plaats Z bevindt. Daardoor zien wij als het ware een cirkel op de tol.

Op deze traagheid van ons oog berust de film. Een film is een aaneenschakeling van foto's. Wanneer wij een film zouden maken van de draaiende tol, dan zou b.v. onze eerst foto de stip in A weergeven, de tweede foto de stip in B enz. Als we nu de film afdraaien zien wij ook weer een cirkel op de tol.

Wanneer wij nu die tol zouden tekenen (b.v. zoals de tekening bij dit artikel) en wel zo, dat wij van alle standen van de stip een aparte tekening maken dan kunnen

KINDEREN EN POSTZEGELS

Als jullie het opschrift boven dit artikel hebben gelezen, denk je wellicht: wat hebben kinderen nu met postzegels te maken? Nu, dat is meer dan je denkt en de post-rijen hebben het er maar wat druk mee. Je hebt het al begrepen, ik bedoel de kinderen die in ons land ieder jaar uitkoken en waarvan velen van julle er ver- kocht hebben aan ouders, ooms en tantes en ook wel aan je bureu.

Die kinderegels staan ieder jaar weer in het middelpunt van de belangstelling en niet alleen in Nederland maar ook in an- dere landen.

Nederland was niet het eerste land dat aan de uitgifte van deze zegels begon. Dat was Zwitserland, je weet wel het land dat op de postzegels Helvetia heet. De eerste Zwitserse kinderegels waren geen officiële postzegels en toch wil iedere verzamelaar ze graag hebben, want men beschouwt ze als „voorlopers“, een woord dat bij post- zegelverzamelaars heel bekend is, maar dat in de gewone spraak nooit wordt ge- bruikt. Deze zegels werden met toestem- ming van het hoofdbestuur van de Zwitser- se PTT aan de loketten op de postkantoren verkocht en op de brieven geplakt. De eerste kinderegels droegen een voorstel- ling van een groep kinderen en de op- brengst kwam ten goede aan de Stichting „Pro Juventute“, wat betekent „Voor de jeugd“.

Het jaar daarop werd een echte kind- postzegel uitgegeven, een zegel van 5 rap- pen met een toeslag van 5 rappen; de af- beelding was een borsbeeld van „Helve- tia“, een vrouwenfiguur gewapend met speer en schild. Om twee typen postzegels aan te duiden spreken de verzamelaars over de „zittende“ en de „staande“ Helvetia.

In ons land werd met de uitgifte van kinderegels begonnen in het jaar 1924; drie zegels met een kinderkopie tussen twee engelenfiguren. Zij waren gedurende een maand verkrijgbaar, namelijk van 15 de- cember tot en met 14 januari. In de drie hierop volgende jaren, werden de wapens van onze elf provincien afgebeeld, min of meer een navolging van de Zwitserse Pro Juventute zegels met de wapens van de kantons. In 1928 zien we op de vier ze-

gels de afbeeldingen van beroemde Neder- landers, terwijl op de zegels, uitgegeven in de hierop volgende jaren, steeds een kin- dermotief werd afgebeeld. In de jaren 1942, 1943 en 1944 verschenen bij ons geen kin- deregels. Op 1 december van het bevrin- dingjaar 1945 kwamen weer onze ver- trouwde kinderegels van 1 december tot en met 5 januari aan de loketten en sinds- dien hebben we ieder jaar weer „echte“ kinderegels gehad. Ze beelden uit om er maar enkele te noemen: kinderen bij hun spel, verkeersbrigadierje, huiswerk maken, fröhelen, kind op paard in draaimolen, kinderen bij de sport, kinderen in de kle- derdracht van hun woonplaats enzovoort.

Ook onze Overzeese Riksselden, de Ned. Antillen en Suriname lieten zich niet onbe- tuidt. De vorige maal noemde ik al de kinderegels van de Antillen uit 1951. Ook die van 1948 zijn erg mooi evenals de bloe- menserie van 1955, doch hierbij wijst al- leen het inschrift „Voor het kind“ erop, dat het kinderegels zijn. Dit jaar had de PTT van de Antillen het goede idee, de ontwerpen voor de zegels door kinderen te laten maken en inderdaad werd het iets zeer apart.

Hoewel in Suriname reeds vóór de twee- de wereldoorlog zegels werden uitgegeven, waarop men kinderen ziet, waren dat toch geen kinderegels, omdat de toeslag ten goede kwam aan andere instellingen.

Hoe zeer bij ons de kinderegels in de belangstelling staan, mag blijken uit de verkoopcijfers. Waren het in 1924 ruim 551.000 series, waarin die van 10 cent de meest verkochte was (977.000 stuks), vorig jaar waren het bijna 1 miljoen series. Van de 4 en de 12 ct. werden de grootste hoe- veelheden verkocht, resp. 9.352.000 en 17.052.500.

En dit jaar, zal het met julle hulp on- getwijfeld weer meer zijn geworden!

En dan nu onze prijsvraag: „Welk Euro- pees land geeft, evenals ons land, ieder jaar zomerzegels uit en hoe heten die daar?“

Om julle op weg te helpen wil ik ver- klappen dat dit land deze zegels voor de eerste maal uitgaf in 1938 en het sinds- dien ieder jaar heeft kunnen doen omdat het niet in de 2e wereldoorlog werd be- trokken.

Ja, omdat de VDH-jeugdkrant nu eenmaal geen wekelijks nieuwblad is en julle mis-

schien wel graag regelmatig iets over post- zegels wilt lezen kan ik je, voor zover je het nog niet wilt, vertellen dat in de be- kende kinderweekbladen Donald Duck en Pep ook over postzegels wordt geschreven. In Pep zelfs een hele pagina met gekleurde afbeeldingen van zegels. Als je een van deze bladen niet zelf hebt informeer dan eens bij vrienden of bureu. Misschien heb- ben die geen belangstelling voor postzegels en willen ze julle het blad wel even ter lezing geven.

P. J. v. d. Loo.

De prijswinnaars van onze vorige Post- zegelpuzzel zijn:

Robert v. d. Lans	Voorburg
Wouter Arnoldus	Rotterdam
Tineke Visser	Den Haag
Françoise Hofman	Den Haag

VERVOLG VAN PAG. 1

te gaan zoeken en het dan ook te vinden. Gelukkig kwam maandag het mooie weer terug en daarmee onze vakantiestem- ming. Op de plassen was het prachtig, de regenbuien waren verdwenen en daarmee onze wrok met betrekking tot de verdwenen gebakjes. „Laten wij hopen, dat ze 's avonds toch al zuur geweest waren“, zei er nog een, maar verder dachten wij er niet meer aan.

Volop genoten wij van onze zeiltochtjes en hadden maling aan de nu en dan over- vliegende vliegtuigen (dat kon nog in 1941!). 't Zal vrijdag of zaterdag zijn geweest, toen we 's avonds onder het eten potse- ling iets hoorden achter het huis. „Stil eens“, riep er een, „ik hoor wat!“ Achter de houten muur, of zelfs daartegen aan, hoor- den wij een schurend geluid. Daar liep iemand. Maar wie? Wij besloten te gaan kijken, drie links langs het huisje, de an- dere drie rechtover.

En wat zagen wij? Het grootste varken van de boer, een beest van zo'n anderhalve meter lengte, liep snuffelend langs onze achtermuur, precies op de plaats waar eens onze gebakjes hadden gestaan.

We barsten in lachen uit. Het kon niet anders of dat was de boosdoener die ons gebak had gestolen. Ineens bedachten wij, dat wij met onze beschuldgingen van een week geleden wel wat te kwistig waren ge- weest. In de dagen die volgden kwam het varken elke avond, ongeveer op dezelfde tijd. En eindelijk, wat wij aan etenstresten hadden, zetten wij voor hem neer. Ook een varken moet leven, al bleven wij het een beetje kostbaar vinden, hem slagroom- gebakjes te voeren.

het V.D.H.-tje

WEEKLIJKS VERSCHIJNEND PERSONEELSORGaan VAN VAN DER HEEM N.V. EN AANVERWANTE BEDRIJVEN - DEN HAAG, UTRECHT EN SNEEK.

Redacteur
C. SCHREVEL
Nr 819
13 december 1963

De Sint in Utrecht

Sint-Nicolaas is op dit moment al weer in Spanje terug. De herinnering aan zijn komst in ons Utrechtse bedrijf is voorlopig echter nog niet verdwenen. Het was een bijzonder fijn feest voor ruim 120 kinde- ren.

Allereerst hebben zij genoten van 2 leuke poppenkastvoorstellingen, gebracht door de heer Wale. De verhalen: „De koning die niet lachen kon“ en „de verdwenen kok“, spraken echt tot hun verbeelding. Niet het minst door de manier waarop zij werden gebracht en de goede decors.

De pauze bracht de kinderen, door het zingen van Sint-Nicolaas-liedjes en het drin- ken van een kopp warme chocolademelk, in de bekende sfeer rond de komst van

Sint. Ze draaiden en leken rond om er- gens alvast een glimp van de Sint of zijn knechten op te vangen.

Vrij plotseling werd de zang onderbro- ken door een reusachtig gesnurk! Wat was dat? De kinderen waren intens gespannen. Twee knechten van Sint-Nico- laas zaten in een hoekje van het toneel rustig te slapen! Ze waren 's nachts zo moe geworden dat zij hun werk waren vergeten en zo maar in hun beste pakken waren gaan slapen. Vóór de komst van Sint-Nico- laas moesten zij zich vlug opknappen: was- sen, tandenpoetsen enz. Dit gaf enorm veel plezier en toen Sint-Nicolaas wat ont- daan omdat zijn knechten zoek waren, bin- nenkwam, steeg de vreugde ten top.

Het toespreken van de kinderen door de Sint bracht de rust weer terug. Iedereen kon de hartelijke woorden en wijze lessen van Sint goed verstaan en zonnig ter harte nemen. Enkele kleinjes werden afzonder- lijk naar voren geroepen, waarbij het ene kind heel pannaanig en vrij zich uitte en een ander weliswaar kwam, maar schoor- voelend, het was misschien zelfs liever op zijn plaats blijven zitten. Even stralend gin- gen zij echter bij Sint en zijn knechten van- daan en even stralend trok iedereen aan het einde van de middag weer huiswaarts. M. E. K.

LOONSVERHOOGING

Aanvullend op het bericht over de loonsverhoging met ingang van ja- nuari a.s. deelt de directie mede: De verhoging van 5 % van jan- uari 1964 gaat voor uurloners niet in op maandag 6 januari, maar op woensdag 1 januari.

Dit wordt bereikt door alleen over de week van 30 december tot en met 4 januari een verhoging te ge- ven van 3 % (3/5 van 5%).

Gespreksgroep Sneek

Ter overbrugging van de korte periode dat nog geen Ondernemingsraad functio- neert, is in het bedrijf Sneek op verzoek van de bedrijfsleiding een gespreksgroep ingesteld.

Deze groep bestaat, inclusief de bedrijfs- leider, uit 8 leden, waaronder 1 beambte en 6 werkmensen uit de uurloon-sector.

Hier toe zijn uitgenodigd respectievelijk de heren:

J. Dijkstra (A.T.B.), en J. Batsira, W. Harder, N. J. Huisman, H. Lestelihu, L. v. d. Meer en J. Zwiers.

De vergaderingen zullen ongeveer 1 x per maand plaatsvinden; besproken punten zullen in het kort op het mededelingenbord worden vermeld.

DE SINT WERD

ER DRAAIERIG VAN

5 december verscheen Sint (niet de echte) aan het einde van de werkdag in de Draaierij aan de Maanweg.

De vreugde van de „draaierij kinderen“ was groot.

Veel dank!

Namens het gezamenlijke personeel van onze bedrijven breng ik graag de dank over aan de directie voor de heerlijke boterlet- ter die wij voor Sint's verjaardag ontvin- gen.

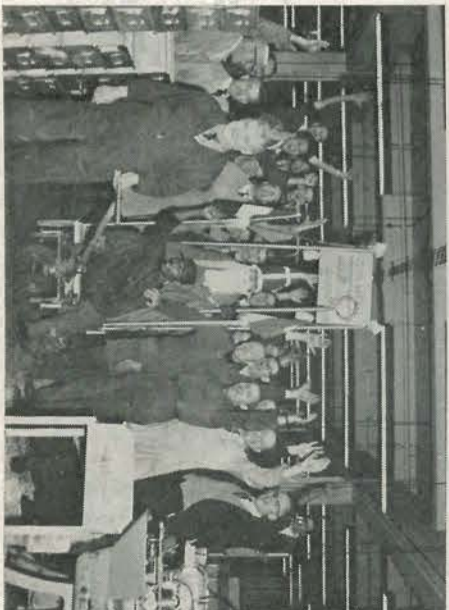
P. ten Pierick,
Secretaris COR.

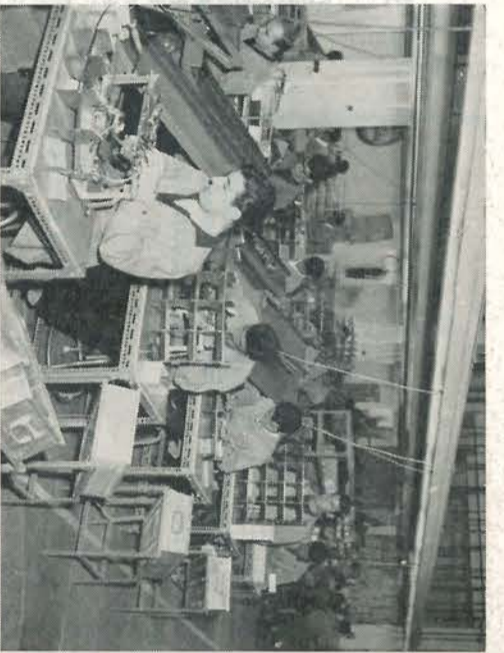
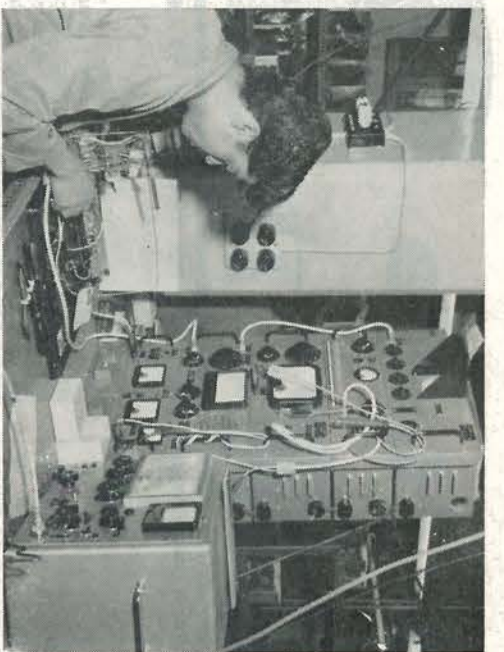
Dit is het laatste „normale“ VDH-tje in 1963.

Wij hopen u volgende week ons spe- ciale „Kerst-nieuwjaars“ nummer toe te zenden, waarmee u dan in 1963 voor het laatst iets van ons hoort.

In 1964 verschijnt het eerste nummer op 3 januari.

Redactie.

ONZE FABRIEK IN TEHERAN

Enige tijd geleden publiceerden wij reeds enkele foto's van onze fabriek in Iran, ter gelegenheid van het feit dat daar toen de eerste ERRES radiotoestellen gereed gekomen waren. Intussen is de productie aldaar in volle gang en er zijn tot op heden reeds circa 7000 radio's geproduceerd.

Het zal u interesseren nog eens twee afbeeldingen te zien van deze jonge onderneming, die uiteraard in het brandpunt van ons aller belangstelling staat.

U kunt hiervan tevens de opvallende gelijkenis met het beeld van onze radiomontage-afdelingen in Den Haag en Sneek constateren.

ONTHULLING GEDENKTEKEN

Sedert de publicatie in het VDH-tje van 27 september over de stand van zaken met betrekking tot het door het gezamenlijke personeel bekostigde gedenkteken voor wijlen de heer L. W. van der Heem is er veel werk verzet. En dit zowel achter de schermen als ervoor. Van het laatste hebben onder andere degenen die de laatste weken de bovenhal van ons hoofdkantoor gepasseerd zijn zich ruimschoots kunnen overtuigen.

Deze ontwikkeling maakt het mogelijk de gedane moeite in te lossen om te geloger tijd op deze plaats over dit onderwerp nadere mededelingen te zullen doen.

De plannen.

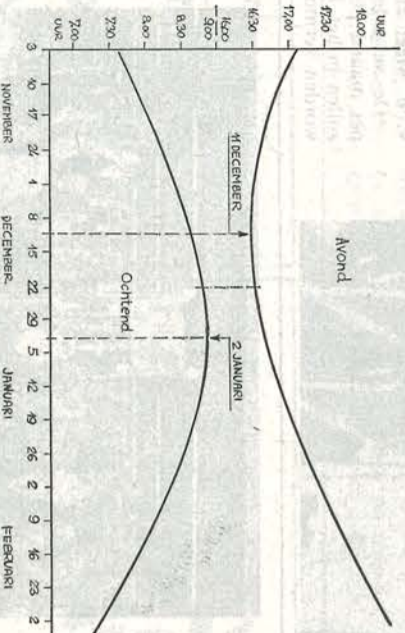
Zoals reeds werd bericht is de Voorburchse beeldhouwer ALBERT TERMOTTE de opdracht verstrekt een borstbeeld van

onze vorig jaar overleden president-directeur te vervaardigen. Dit in brons gegoten beeld wordt, staande op een fraaie natuurstenen sokkel, geplaatst in de zoiest reeds ter sprake gekomen hal, dus dicht bij de kamer van waar uit „mijnheer Leo" leiding gaf aan onze bedrijven. De aldaar aan de gang zijnde werkzaamheden hangen met de plaatsing van dit huldbeeld ten nauwste samen. De directie heeft namelijk in die komende gebeurtenis een aanleiding gezien tot het besluit de hal vrij ingrijpend te doen moderniseren. Dat mag een gelukkige beslissing worden genoemd. Zij zal er namelijk toe leiden dat het te plaatsen gedenkteken veel beter tot zijn recht zal komen dan anders het geval geweest zou zijn. Maar er staat nog iets te gebeuren. Ook het de meesten onder ons bekende

LICHT EN DONKER

Het is goed te merken, dat we iedere dag wat minder zonlicht krijgen. Zo omstreeks Kerstmis is hierin naar ons gevoel een dieptepunt bereikt en herstelt zich alles daarna weer geleidelijk.

Voor de aardigheid heb ik eens een kalender geradpleegd en bratjes alle zonsposities en zons- ondergangen van november tot maart genoteerd. Deze cijfers tot een grafiek verwerkt, geven een onverwacht beeld. Het blijkt namelijk, dat het na 11 december 's avonds weer lichter wordt, doch dat dit 's ochtends pas na 2 januari ge-

lijkt altijd dachten. Geen grote ontdekking misschien, doch wel aardig om even kennis van te nemen.

v. d. M.

morgen in het complex Maanweg enkele maatregelen getroffen worden. Deze zullen tijdig op de mededelingenborden aldaar bekend worden gemaakt.

DE TELEVISIE IN HET VIZIER

Teneinde via onze ideeënbus de besparing op materiaal in het bedrijf Utrecht te stimuleren zijn wij per 1 januari 1963 gestart met onze speciale actie. Maandag 3 december jl. was de laatste inzending en om alvast een voorlopige balans op te maken, geven wij u hierbij de volgende cijfers:

totale werden ontvangen	272 ideeën
nog in behandeling	20 stuks
afgevoerd	153 stuks
beloofd	99 ideeën
totale uitgekeerde beloningen	f 2080,—
uitgerichte tv-fjes	416 stuks

De beloningen waren als volgt:

f 5,—	36 x
f 10,—	19 x
f 15,—	12 x
f 20,—	9 x
f 25,—	4 x
f 30,—	4 x
f 35,—	3 x
f 40,—	5 x
f 45,—	1 x
f 50,—	3 x
f 75,—	2 x
f 100,—	1 x
f 150,—	1 x
f 230,—	1 x

De gemiddelde beloning was f 21,—. Van de ingezonden ideeën werd ca. 36% beloond, een erg mooi resultaat.

Hoewel nog een twintigtal ideeën bij de commissie in behandeling is, luidt de voorlopige stand in de competitie voor de EB3 bouwdoos:

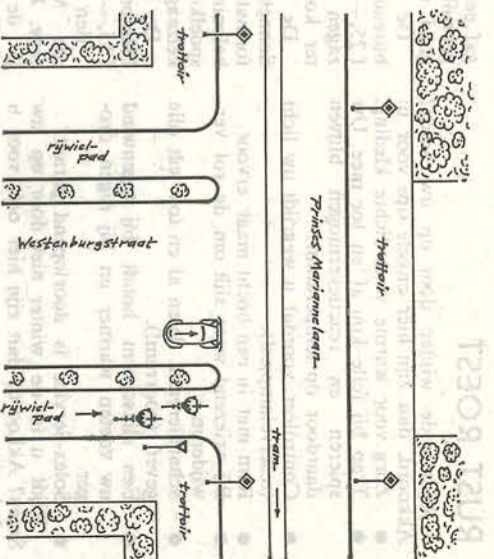
1. A. J. Stork 53 tv-fjes.
2. V. Gorgsz 30 stuks.
3. J. Appeldoorn 22 stuks.
4. J. van Zwieten 20 stuks.

WIE ... HEEFT VOORRANG?

Nu het verkeer steeds drukker wordt, is het voor ieder die zich in het verkeer begeeft belangrijk te weten hoe de voorrangregels luiden. Het is gebleken dat niet iedereen met de finesses van de voorrangregels op de hoogte is.

Laten wij een voorbeeld dicht bij huis nemen, in de buurt van het bedrijf Maanweg te Den Haag wel te verstaan.

Bij het kruispunt Westenburgstraat—Prinses Mariannelaan in Voorburg moeten alle automobilisten en berijders van motorfietsen rechtsaf de Prinses Mariannelaan op. Op het fietspad rijden fietsers of bromfietserijders die linksaf slaan. Wie heeft er voorrang?

2. de automobilisten hun rechtsmanoeuvre zodanig dienen te maken, dat ze de rechteoorgang van wielrijders c.s. niet de pas afsnijden.

Wij laten het graag aan onze lezers over om uit te maken wie daar de meeste fouten maakt.

De wielrijders en bromfietserijders zullen wel zeggen: de automobilisten snijden ons de pas af; de automobilisten zullen zeggen: alle wielrijders en bromfietserijders zwaken direct na het verlaten van het rijwielpad op de Westenburgstraat naar links af. Zij zijn dus fout.

Wij adviseren; laat iedereen — onafhankelijk welk vervoermiddel hij berijdt — precies doen wat hij wettelijk moet doen, dan zullen op dit punt bij het uitgaan van onze kantoren en fabrieken nooit moeilijkheden ontstaan.

N. W. Lagendijk.

„HET KOOKT TOCH STERIEL”

Het gebeurde in Bandung in het voormalige Nederlands-Indië. We waren pas getrouwd en mijn vrouw maakte voor het eerst in ons nieuwe huis het middageten klaar. Op het menu stond een „ouwerwets" Hollandse groentensoep. Gas hadden we nog niet. De pan met geruime inhoud stond op een houtskoolvuurtje in de achtertuin te prutten.

Mijn vrouw bemerkte, dat de „kebon" (tuinjongen) al enige tijd vol belangstelling rond de pan draaide. Opeens, tot afgrijzen van mijn vrouw, haalde de kebon een eendekop uit zijn zak. Hij bond er een dunne rotan om en liet het voorwerp, vol strooies en andere viezigheden van zijn voorbrengster (de eend) in de kokende soep zakken! De nog getrouwde kennis der Maleise taal beliet mijn vrouw afdoende protesten te laten horen. Na enige tijd werd het gare ei er weer uitgehaald en wij moesten ons met de „verrijkte" soep tevreden stellen.

Toen mijn vrouw dit staaltje van economisch doorzicht aan een oudere en meer ervaren vriendin vertelde, antwoordde deze: „Wat geeft dat nou kind, het kookt toch steriel!"

De Sint-Nicolaasfeest is gevierd.

De verlosing van de TV 4625 UHF zal plaatsvinden maandag 23 december a.s. om 16.40 uur in de kantine van ons bedrijf aan de Absterdierdijk. De Technische Dienst staat klaar om een en ander onmiddellijk te plaatsen.

H.K.L.

Gebouwendienst en bedrijfsleiding van Van der Heem zee ik hartelijk dank voor de mooie fruitmand die ik na het mij overkomen ongeval heb ontvangen.

B. de Wit.

Smaal & Co.

De heer A. J. Stork, verheugd over zijn mooie beloning van f 230,—.

RUST ROEST

- Rijdt u de winter door op uw Solex? Akkoord, dan zijn hier enkele tips voor u:
- Zorg voor warme waterdichte kleding.
- Trap bij felle kou af en toe mee. Uw spieren en reactievermogen blijven daardoor op temperatuur.
- Controleer voordat u wegrijdt uw licht (reservelampjes).
- Rem niet in een hocht maar ervoor.
- Bij vriezende weer slik om de rol verwijderen.
- Scharnierende delen af en toe wat olie geven (voorrem).
- Een silkscherm houdt bij tegenwind uw voeten warmer en bij regen droger.
- Solex-Service is doorlopend paraat.
- Rijdt u in de winter niet door op uw Solex? Akkoord, dan zijn hier ook voor u enkele tips:
- Metaal en chroom goed invetten.
- Ketting demoneren, schoonspoelen in petroleum daarna door mengsmering halen.
- Motor warm laten draaien, bougie uitnemen, wat olie op de zuiger laten lopen, voorwiel op opgezette motor draaien, zodat olie tussen zuiger en cilinderwand komt.
- Brandstof uit tank en carburateur verwijderen.
- Banden op spanning houden.
- Opbergen op een droge plaats, bij voorkeur hangend.

Ideën in onze bedrijven

Voor het laatst in 1963 geven wij u, nieraard met genoegen, een overzicht van de beloofde ideeën in onze bedrijven. Aan het eind van een jaar hebben wij altijd hoop dat ondanks de gunstige resultaten in het verleden het komende jaar toch nog meer ideeën zal opleveren. Wij denken hierbij speciaal aan de ideeënacties die momenteel in Sneek en Utrecht worden gevoerd. Daar hebben wij namelijk grote verwachtingen van.

Maanweg

De heer D. J. van der Bent, Spoelen-fabricage, kreeg een beloning van f 90,— omdat een partij spoelen door een bepaalde wijziging die hij voorstelde voor meer doeleinden kon worden gebruikt.

De heer G. B. J. Brinkel, Laboratorium Onderwaterdetectieapparatuur, werd eveneens verblijd met een beloning van f 90,—. Zijn voorstel luidde: geef bepaalde modificaties niet meer via beschrijvingen door, maar door middel van schema's van oude en nieuwe toestand.

De heer G. Gerritsen van de Televisie-montage wist een zodanig voorstel te formuleren, dat bepaalde onderdelen van een TV-toestel voor meer doeleinden dan tot nu toe gebruikt konden worden. De Ideeën-commissie beloofde hem met f 85,—. De heer A. J. Adegeest, Mechanische Afdeling T.C., werd beloofd met f 75,— voor zijn voorstel een bepaalde constructie voor hoonstensen toe te passen, waardoor de uitsval vermindert.

De heer A. Bal, Radiomontage, lanceerde een goed idee over het immonderen van draairakets van de platen-speler. f 60,— beloning leverde dit op.

De heer J. J. v. d. Berge, Radiomontage, gaf als zijn visie: hang in een bepaald type platen-speler de motor met meer veren op en u krijgt een beter resultaat. Inderdaad, en de heer v. d. Berge kreeg f 50,—. De heer W. de Jong, Eindmontage T.C.,

gaf een aanwijzing om een linkse boort te gebruiken voor het verwijderen van niet goed werkende helicoïds. Beloning f 25,—.

De heer F. J. Kortkaas, Constructiebureau R.A.T., kreeg een beloning van f 25,— voor zijn voorstel, waardoor het zagen van sterlijsten van TV-toestellen beter kon geschieden.

De heer M. Meuwssen en de heer W. Sonneborn, beide van de afdeling Transformatorfabricage, verdienden ieder een beloning van f 20,— voor een voorstel spoelkokers niet meer te zagen op de cirkelzaag, maar te knippen op de radar.

De heer C. E. van de Berg, afdeling Plaatbewerking, kreeg een beloning van f 15,—.

Een beloning van f 10,— kregen de heren M. Bostelaar, Transformatorfabricage, J. J. v. d. Berge, Radiomontage, A. G. de Man, Transformatorfabricage en M. Taal, Mechanische Afdeling T.C.

De heer R. P. van Rossen werd beloofd met f 7,50 voor een ingezonden idee. Een beloning van f 5,— kreeg de heer H. Spijker, Mechanische Afdeling T.C.

Sneek

De heer J. Kok werd beloofd met f 25,— voor zijn idee de tochtstijl te verlengen.

Gebruik schroeflozen, ter geleiding van solderbootsnoeren aldus de heer P. van Lievenooogen en het leverde hem f 25,— op.

De heer S. Bisschop verdiende f 20,— met een voorgestelde inpakwijziging.

Ook de heer Tj. Noppert werd f 20,— ter hand gesteld voor zijn voorstel pomp-schroefdraters te gebruiken met uitwisselbaarheid van stiften.

De heer K. Visser gaf een tijdsbesparingsvoorstel bij de eindcontrole en kreeg op zijn beurt f 20,—.

De Ideeëncommissie Sneek kon een beloning van f 10,— uitkeren aan de heren J. v. d. Akker, J. Dijkstra en S. de Wal. De heren S. Bos, E. L. Christians, W. Dalstra, W. Harder en J. v. d. Akker kregen ieder f 5,—.

Utrecht

f 50,— was de beloning voor de heer J. van Zwielen, werkzaam in de Stempel-makerij, voor zijn voorstellen die storingen voorkwamen en veiligheid en netheid bevorderen.

De heer P. Kerhof, Montage Abstederdijk, zag zijn voorstel de collector frees-bank van een sterkere motor te voorzien beloofd met f 35,—.

f 15,— beloning viel ten deel aan de heren H. Lissenberg, Montage Abstederdijk, A. E. Roskam, Expeditie Abstederdijk, en A. C. Slooten, Huisvesting.

De heer J. v. d. Broek, Magazijnen, ontving f 10,— en de heer J. van Zwielen, Stempelmakerij, f 5,—.

Allen die een beloning ontvingen onze hartelijke gelukwensen en denkt u eraan:

Hoe meer ideeën, hoe meer vreugde!

Oplossing puzzel 113

Boekhouder, winkelbediende, verpleegster, burgemeester, tekenaar en koordri-
gent.

Prijswinnaars

1. (f 15,—) A. v. Scheven, 2121.
2. (f 10,—) A. Wilson, 3370.
3. (f 7,50) J. A. H. Hekker, 2122.
4. (f 5,—) mevr. D. Mootman, 3300.
5. (f 5,—) mevr. H. Beijersbergen, 1529.
6. (f 5,—) mevr. W. A. Bogerd, 3361.

INHEEMSE ZAKEN

Donderdag 19 december aanstaande zal de heer L. C. Gussenhoven, directeur, des-verzoekt voor de Vereniging van Belegingsanalisten te Amsterdam een causus honden over het onderwerp: De groei van Van der Heem N.V.

— Onze oud-medewerker, de heer C. Stolk, woonachtig te Delft, is 21 november 1963 op 75-jarige leeftijd overleden.

— De stad Utrecht heeft onlangs in de pers belangstelling gekregen door zijn revolutionaire hoogbouwplannen.

Dat het bouwen van straten en gebouwen in de hoogte noodzakelijk wordt, eraart de leiding van onze Utrechtse bedrijven dagelijks. „Even" een boodschap doen door onze eigen stadsbesteldienst is er niet meer bij. Als de vrachtauto na vier uur terug is van een paar boodschappen, dan heeft het verkeer „mee" gezeten.

Elke goede leider moet vooruitzien en zo werd besloten de boodschappen in de stad voortaan te laten doen door een chauffeur met motorcarriër. Het boodschappen doen gaat nu veel vlijger.

Het is voor onze Utrechtse medewerkers te hopen dat het stadsbestuur spoedig maar-regelen neemt, anders moeten wij over twee jaren aankondigen, dat de motorcarriër vervangen is door iemand op een Solex en over vier jaren, dat men ontdekt heeft dat de enige manier om zich snel door de stad te begeven, lopen is.

— Ben opgetreden voor de Haagse Brandweer.

Over deze tiel verwondert zich niemand, want de heer Vroklage treedt „overal" voor op, zowel voor de kinderen op ons Sint-Nicolaasfeest, als voor de volwassenen op een bonte avond. Bijna iedereen ver-gaet, dat op hem de belangrijke taak rust van het maken van de tekeningen e.d. voor onze binnen- en buitenlandse service-docu-mentaties voor televisietoestellen.

Zijn varadige (linker) tekenhand is nu ook door de Haagse brandweer gebruikt. Hij heeft namelijk zogenaamde aanvals-plannen getekend voor ons gebouwencom-plex aan de Maanweg.

De bevelvoerder van elke naar Van der Heem uitrukkende bluseenheid, ladderswa-gen of commandowagen kan nu tijdens de rit naar onze fabrieken de op elke wagen aanwezige tekeningen van heer Vroklage raadplegen, ten einde zich te vergewissen op welke punten van ons terrein moet worden opgetreden, welke gebouwen bij brand zo-danig gevaar opleveren dat betreden ver-boden is, in welke ruimte voor blussing geen water mag worden gebruikt e.d.

— Het verhaal van de bij een brand on-bereikbare dorpstadsput omdat de sleutel van de garage zoek was, is bij iedereen bekend, is leuk en is (misschien) niet waar.

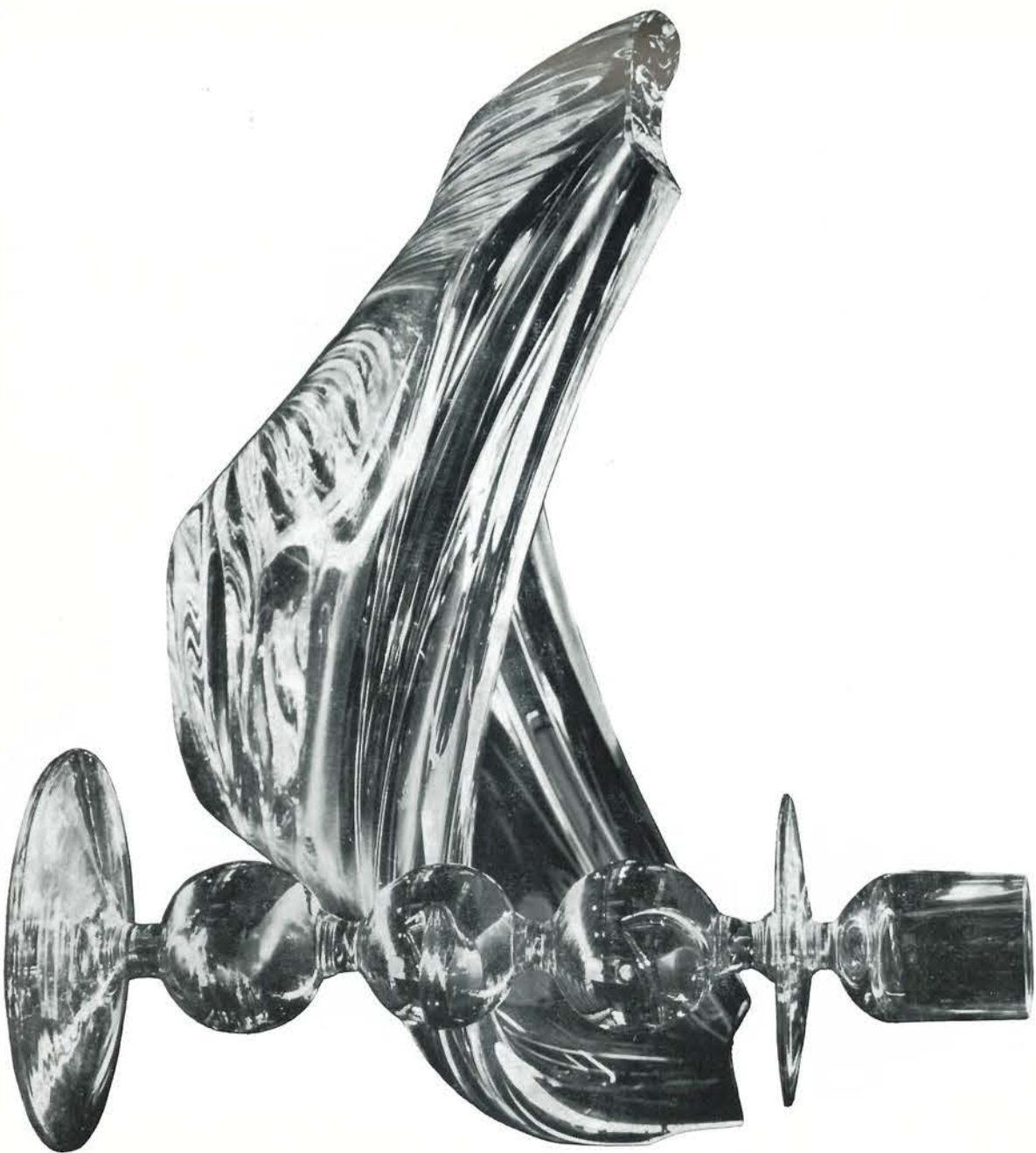
Ons gebouwencomplex aan de Maanweg heeft aan de buitenzijde enkele — in geval van storing aan onze stationaire brandblus-installatie — vitale met sloten afgesloten persaanstelingen.

Sinds kort zijn deze aansluitingen voor-zien van door de Haagse Brandweer genor-maliseerde sloten. Deze sloten zijn te openen met een standaard sleutel. Z'n sleutel is zowel in de wagen van onze eigen brand-sput aanwezig, als op alle wagens van de Haagse brandweer.

Een goed idee (van de Haagse brand-weer).

Kerstnummer

HET V.D.H.-TJE

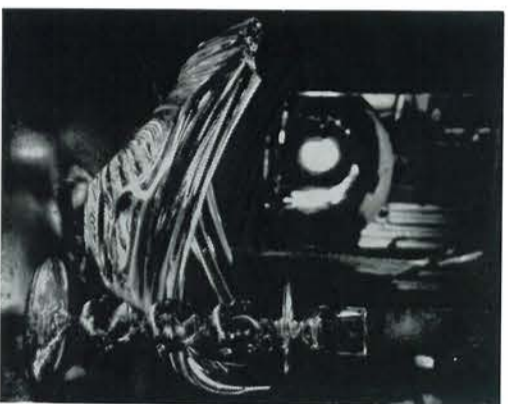

het V.D.H.-tje

Wekelijks verschijnend personeelsorgaan van
Van der Heem N.V. en aanverwante bedrijven
Den Haag, Utrecht en Sneek.

Redacteur - C. Schrevel

Nr 820 - 20 december 1963

De kristallen kunstvoorwerpen die op de onslag staan afgebeeld zijn een detail uit bovenstaande foto. Het scherpe licht van de glasoven in de Koninklijke „Leerdam” tovert een rijk en feestelijk spel in de kristallen kandelaars en in de kristallen schaal.

KERSTMIS

Ter kerstfeest gaan wat mensen door de nacht,
Die aan het wonder in de stal geloven.
Het wonder, dat weer zin aan 't leven gaf
En dat Gods Zoon op aarde heeft gebracht.
Er gaan wat mensen door de nacht.

Er gaan wat mensen door de nacht,
Hun gaan heeft met het Kerstfeest niets te maken.
Zij spoeden zich naar huis;
Er klinkt een lach, die toch de stille rust niet weet te raken.

Er gaan wat mensen door de nacht,
Wat mensen, die elkaar nooit zullen ontmoeten.
Er is teveel dat hen gescheiden houdt,
Al zullen allen morgen bij het Licht begroeten.

Er gaan wat mensen door de nacht
Naar 't Licht van morgen, dat hen weet te binden.
Omdat wij, waar of wat wij zijn
Slechts door het Licht de moed tot leven vinden.

N. Noordendorp.

Het einde van het jaar 1963 is weer in het zicht; een jaar dat ogenschijnlijk enige onspanning heeft gegeven in de grote tegenstelling in de wereld van vandaag en een jaar van, voor wat ons land betreft, een redelijke welvaart voor iedereen.

Ook Van der Heem is in 1963 in dit opzicht niet achtergebleven en het gemiddelde inkomen was hoger dan ooit tevoren.

Niettemin is er in het tweede halfjaar in ons land plotseling een aanzienlijke sociale onrust ontstaan, zich uitend in een aantal gelukkig kort durende stakingen; een verschijnsel dat hier sinds de afloop van de oorlog onbekend was.

De in aller ijf tussen de vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers aangevallen onderhandelingen hebben ten slotte tot een moezzaam compromis geleid, dat de weg opent voor een aanzienlijke loonsverhoging in 1964.

Als wij de economische experts moeten geloven, dan is een loonsverhoging van deze grootte niet geheel verantwoord en zouden hieruit in de toekomst wel eens moeilijkheden kunnen voortkomen. De sociaal-psychologische druk was echter zo groot, dat een compromis op een lager niveau nauwelijks mogelijk geweest zou zijn.

Ook Van der Heem zal door deze gang van zaken niet onberoerd blijven. Ofschoon de start van 1963 door de strenge winter wat minder gunstig was, zal naar het zich laat aanzien, het resultaat niet bij dat van 1962 achterblijven.

BEZINNING

door

I. P. G. ZAALIER

Het jaar 1964 zal echter belast worden met de loonsrijging, die ons ettelijke miljoenen zal kosten. Deze miljoenen kunnen slechts op drie manieren terugverdiend worden: door prijsverhoging, door omzetvergroting en door kostenbesparing en efficiëncyverbetering.

Prijsverhoging zal slechts zeer gedeeltelijk mogelijk zijn, daar wij met onze artikelen in een sterk concurrerende markt werken. Aan omzetvergroting zal door gebrek aan arbeidskrachten een duidelijke grens zijn, zodat wij het voor een belangrijk deel van efficiëncyvergroting moeten hebben.

Naast een aantal maatregelen van algemene aard, die getroffen zullen worden, moet een ieder zich eens afvragen of hij voor het loon, dat hij ontvangt, nu wel een fatsoenlijke prestatie geleverd heeft, of hij niet veelteer belangrijk meer had kunnen doen.

Wij gaan nu de kerstdagen tegemoet, een tijd van bezinning, en het zou goed zijn ons er eens op te bezinnen of onze houding ten opzichte van de organisatie, die ons brood verschaft, nu wel altijd door de beugel kan. Is het niet dikwijls zo, dat velen, speciaal daar waar de taakstelling nog te wensen overlaat, of waar deze door de aard van het werk moeilijk is, een onvoldoende prestatie leveren. En als wij dan door een ernstig zelfonderzoek tot de conclusie komen, dat dit inderdaad het geval is, dan zijn wij als volwassen burgers toch ook wel in staat om ons zelf te corrigeren.

Ik hoop, dat uw overpeinzingen tot resultaat zullen hebben, dat ook 1964, ondanks de zwaardere lasten voor Van der Heem, wederom een voorspoedig jaar zal zijn.

Ervan uitgaande, dat gij allen van goede wille zijt, wens ik u een zalige kerst-
mis en een gelukkig nieuwjaar.

KRISTAL

in de

DONKERE DAGEN ...

In de donkere dagen rond Kerstmis spreekt het kristal een bijzondere taal. Een diepflonkerende, heldere taal van kaarslicht bij voorbeeld, dat in het transparante materiaal wordt omgezet in lange reeksen van tintelende vlammetjes.

Men kan aan de kersttafel geboeid blijven staren naar die wonderde werking in de wijnglazen, in de kristallen bollen en voeten van de kandelaar en naar al die grappige vertrokken spiegelbeelden van uw eigen gezicht in de kristallen karaf. Het hoort er allemaal bij.

Het is in wezen zulk glashelder en eerlijk materiaal, dat kristal. Een oud materiaal bovendien. In vormen als kandelaars, schalen en glazen staat het om ons heen en het staat er te flonkeren.

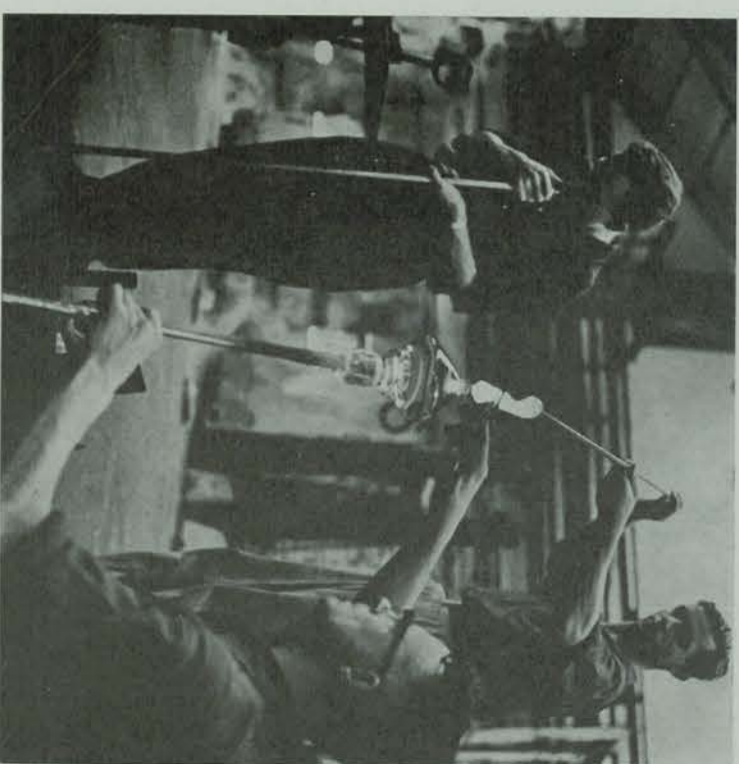
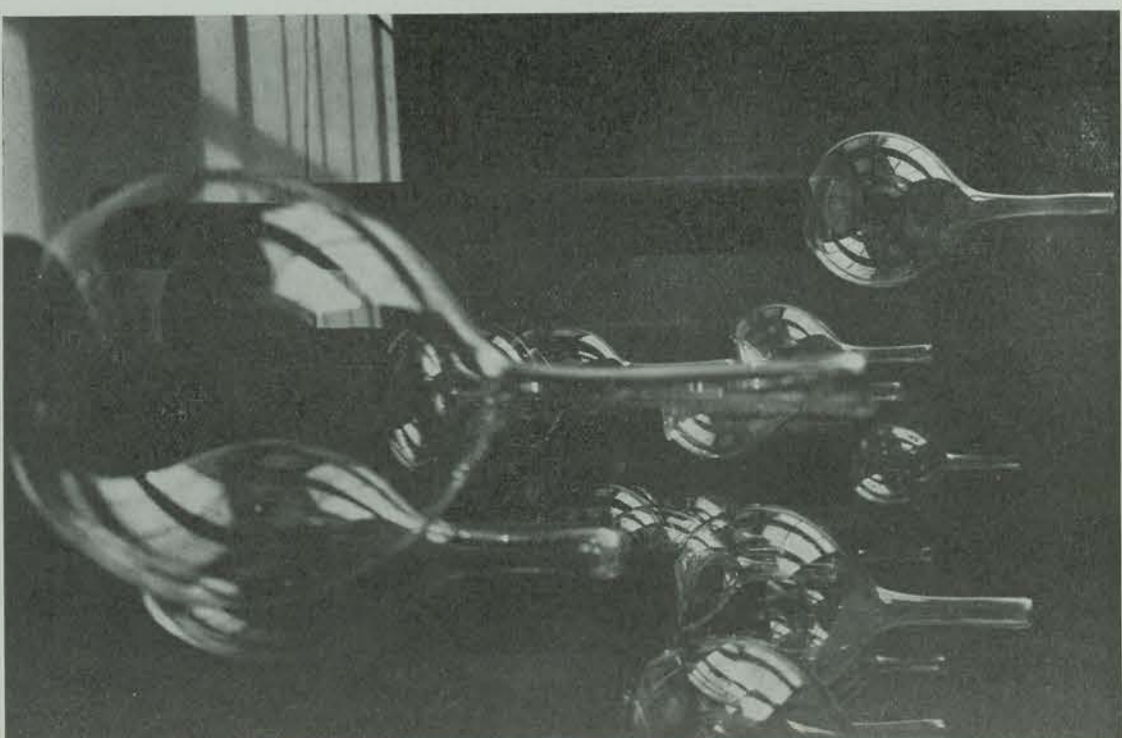
Het licht wordt erin opgevangen en als het ware omgeleverd in onverwachte flonkeringen. Schitteringen die vaak verrassend en rijk zijn.

We staan daar meestal niet bij stil, want we zijn zo aan glas en kristal gewend. Maar zou het ons niet opvallen als die kristallen voorwerpen plotseling op onze kersttafel ontbraken? Natuurlijk.

FOTO BOVEN.

Een groep kristallen nazen, eennoudig en sterk van vorm waarvan er geen twee gelijk zijn, trekt al het beschikbare licht aan om er een statige compositionistische flonkering van te maken.

Een bekend beeld rond de Leerdamse glasovens, waaruit het teenwoork van de glashazers duidelijk blijft. Links blaast een blaas, met de pijp draaiend, een klont glas om tot een drinkglas. Dat gebeurt in een houten of ijzeren vorm en het resultaat ziet men midden op de foto waar de kelk al is gevormd en een klontje glasmasa wordt afgeknipt van een andere blaaspip. Dat klontje dient dan weer om er een „beerg“ of „stoel“ voor het glas van te modelteren.

We zouden iets missen. We zouden die stille, vriendelijk glanzende kristallen wereld zeker missen. De levende brokjes licht van de kaarsvlammen maken onze kerststal juist zo rijk door de weerkaatsingen in het tafelhver en het kristal.

Trouwens, de combinatie van donkere dagen met kersteest en kristal is in zijn geheel een wisselwerking. Het een ontleent zijn waarde aan het ander en de samenvoeging zou men „kerststeer“ of nuchterder „de gezellige kerststal“ kunnen noemen. Dan spreekt het kristal zijn bijzondere taal, een interme taal die voor een ieder gemakkelijk te verstaan is.

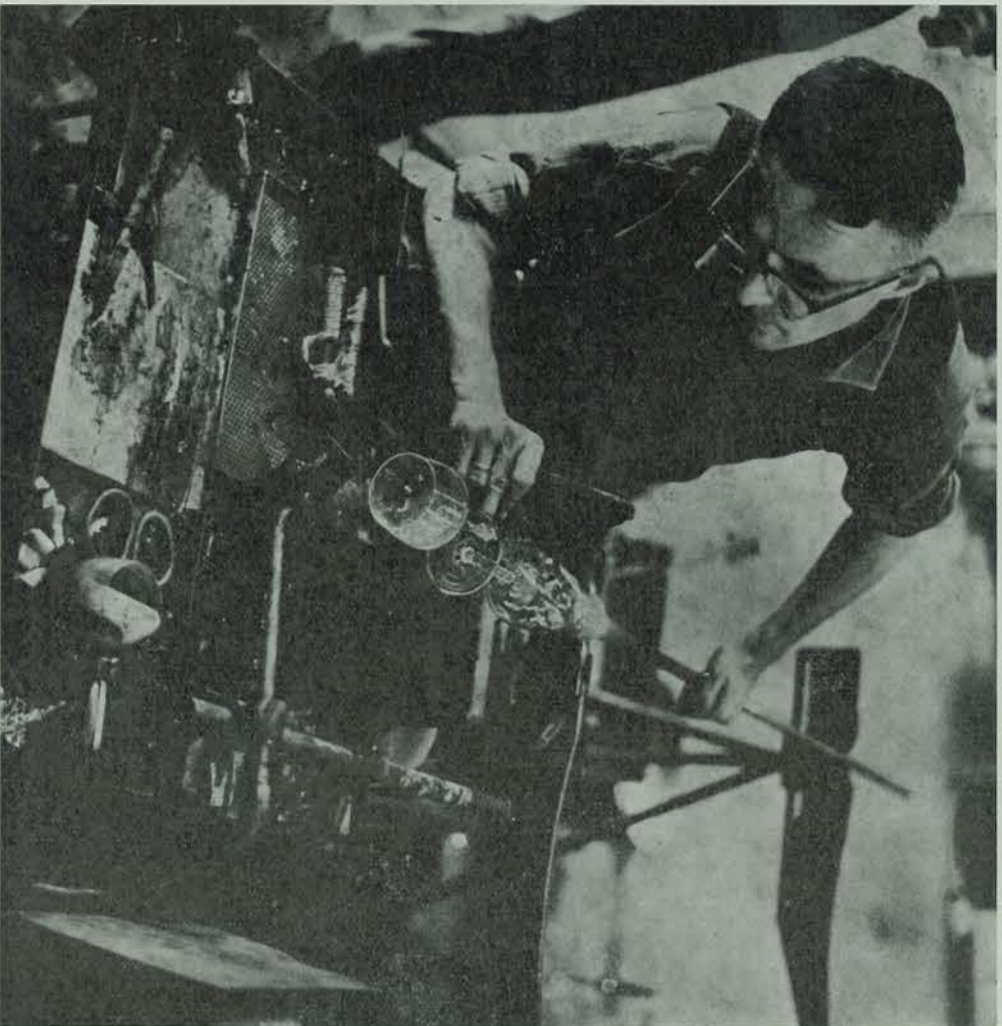
En wat is de achtergrond van het kristal, van zijn diepe milde flonkering? Al in de vroege oudheid diep in het verleden komen we het ma-

Venetië.

En met de betere kennis van de glasfabricage en het materiaal groeide de verfijning. Het glas werd helderder, beter van kwaliteit en beter van eigenschappen. In verfijnde verhoudingen werd prachtig kleinkorrelig rivierzand met potas en menie gemengd en gesmolten.

In hete ovens, waarvan de vuurgloed van meer dan veertienhonderd graden Celsius op een afstand van enkele meters nog pijn doet aan de ogen, wordt het mengsel gebrouwen dat eenmaal gestold en gemodelleerd de edele kristallen produkten oplevert.

In de glasblazerij van de Koninklijke „Leerdam“ is dit boeiende, ja fascinerende wordingsproces nog dagelijks een festijn van de echte ambachtsman. De kristalblazer is een bijzonder

Een beeld uit de glasblazerij, waar de vakman met een heesend glas voor alle zekerheid even het nieuwe produkt nameet.

teriaal tegen. Scherpzinnige alchimisten van ver voor onze jaartelling hadden zich al op de mysterieuze paden van de glasfabricage begeven. Bij oude Egyptenaren treffen we schoorvotende pogingen aan; zand werd gesmolten en aarzelend groeiden klonten stroperig glas.

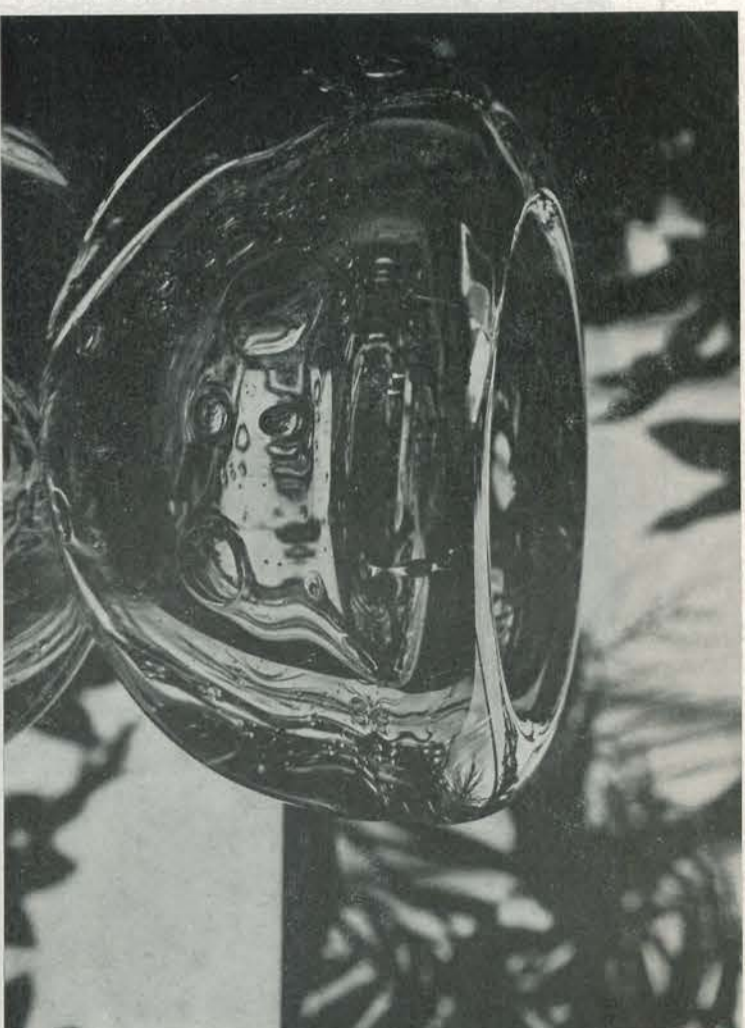
Het werd gemodelleerd in vormen, eenvoudige vormen als potten en schalen die we heden eerder voor keramiek dan voor glas zouden ver-slijfen.

De weg naar het zuivere kristal van tegenwoordig is een lange weg geweest. Na de werkstukken van de oude Egyptenaren heeft het glas alle cultuurperiodes in de geschiedenis trouw begeleid.

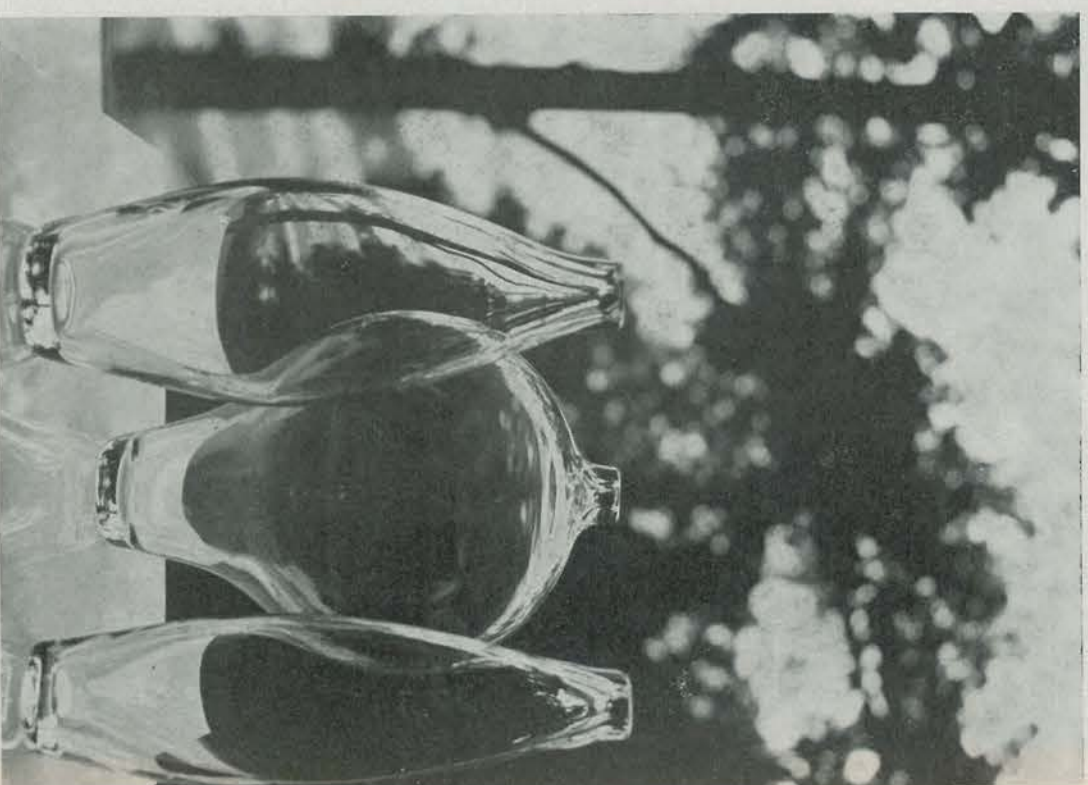
Beroemde hoogtepunten stammen uit Arabië en

bedreven en kundige vakman en de glasblazerij biedt onophoudelijk een bedrijvig en beweeglijk beeld. De blaaspipen draaien zenuwachtig rond. Dikke glasklonten worden gloeiend uit de oven gevist en wervelend maar trefzeker groeien de heldere serviezen, zeldzame vazen en statige kandelaars in een merkwaardige steer, die door de vuurgloed van de ovens een merkwaardig en speels cachet heeft.

De kristallen voorwerpen vinden hun weg naar de gebruikers, naar de kerststels, waar het kleinste beetje licht alle kristal tot leven brengt. Tot een rijk en tintelend leven. Het is een spel van licht en donker en met het weinige licht van de donkere dagen rond Kerstmis, doet het kristal wonderen.

Enkele kristallen unica van de ontwerper A. D. Copier, waarin het licht een wrolijk en verrassend spel speelt.

SAMENWERKEN SAMEN WERKEN

Het woordje samenwerken wordt door ons allemaal vele malen gebruikt, maar handelen wij nu ook evenvele malen in de praktijk overeenkomstig de inhoud van dit woord? Waarschijnlijk ontbreekt daar nog wel wat aan bij velen van ons. Het woord geeft toch zo duidelijk aan wat de bedoeling is, namelijk werken in welke vorm dan ook en dat niet op je eigen houtje, maar dit op de een of andere manier met anderen, dus samen doen. Nee, als wij niet in de werkelijke zin van het woord samenwerken, komt dat niet omdat niet duidelijk zou zijn wat ermee bedoeld wordt. Wij weten het dus allemaal en toch wordt het in de praktijk te weinig gedaan. Waar zit 'm dat dan in?

Ach, dat kan natuurlijk verschillende oorzaken hebben. Vergeetachtigheid bij voorbeeld, dus er gewoon niet aan denken dat er betere resultaten te bereiken zijn door iets met anderen samen te doen: het kan ook een soort egoïsme zijn waarbij de gedachte op de achtergrond zit: als ik iets met anderen samen doe en het lukt, dan gaan zij misschien met de eer strijken. U zelf zoudt waarschijnlijk nog veel meer redenen kunnen bedenken waarom er niet in alle gevallen wordt samengewerkt.

Als wij de stelregel huldigen: verbeter de wereld en begin bij je zelf, dan komt dit, vooral als we de nadruk op het laatste deel van deze zegswijze leggen, echt wel in orde.

Wij moeten anderzijds ook niet denken dat dat samenwerken altijd logischerwijze plaatsvindt. Neemt u nu eens een voetbalwedstrijd, dan hoort u op de tribunes rondom: „Probeer dat nu niet alleen“, „wantom speelt die vent nu niet samen?“ Het staat natuurlijk wel stoer als zo'n solo-speler door de verdediging heen breekt en het is natuurlijk fantastisch als hij dan ook nog scoort, maar ergens weten wij toch allemaal dat die andere negen van dezelfde partij er niet voor niets rondlopen en dat een goed samenspel in de meeste gevallen de beste resultaten geeft.

Zo ligt het nu precies eender in het bedrijf. Onze kracht om met ons werk de beste resultaten te bereiken ligt in het samendoen.

Wij leven in een periode waarin de uitdrukking 'delen in de grotere welvaart' vaak wordt gebruikt. Daar zal niemand bezwaar tegen kunnen hebben, zeker niet als blijkt dat die welvaart steeds groter wordt.

Nu zijn er allemaal middelen om die welvaart nog verder te laten stijgen. Een van die middelen is dat er bij de bedrijven meer uitkomt, als het enigszins kan ook nog tegen een lagere kostprijs. En dat behoort dan heus niet te komen van de rug van de arbeider, zoals dat zo fraai heet, al zou er toch wel door sommigen in bepaalde bedrijven wat harder gewerkt kunnen worden. Nee, dat is nu juist die begripsverwarring die nog altijd opgeld doet, namelijk dat samenwerken iets te maken zou hebben met harder werken. Het zou wel eens zo kunnen zijn, dat wij juist bij een hoge vorm van samenwerking, waarbij wij betere resultaten verkrijgen, niet alleen minder hard, maar misschien ook nog wel minder lang behoeven te gaan werken.

Als u zover gekomen bent met lezen, denkt u misschien wel: 'Is mooi verzonnen, maar wat betekent het nu praktisch? Mogen wij u in dat verband eens een voorbeeld buiten ons bedrijf geven?

Kunt u ons buiten Rusland en Amerika één apart land noemen, dat het op 't ogenblik politiek en economisch volledig op z'n eigen houtje klaart? Geen enkel land immers! Van lieverlee groeien tussen verschillende landen bewust gewild of door de nood gedwongen bepaalde vormen van samengaan op allerlei gebied, omdat de enkeling nooit dat resultaat kan bereiken wat samen met anderen bereikt kan worden.

Zo ligt het nu precies eender binnen ons bedrijf. Niet de directie moet dit en dat maar wij, directie en alle medewerkers van hoog tot laag moeten samen zien, dat wij de efficiency (doelmatigheid) verhogen. Elke expert, ook die van de werknemersorganisaties, kan u vertellen, dat in de meeste bedrijven, die doelmatigheid belangrijk verhoogd kan worden, juist door samenwerking.

Zullen wij het komende jaar het woord 'samenwerken' teder voor ons eens zoveel mogelijk in de praktijk trachten te brengen? Zullen wij in het komende jaar eens bewust proberen dat wat wij samen kunnen doen niet alleen te doen? Waar een wil is, is een weg.

Wij dachten met het bovenstaande u de weg aangegeven te hebben om met elkaar in het belang van ons zelf betere resultaten te bereiken. De wil om dit doen, moet u zelf opbrengen.

DOOR

C. SCHREVEL

De drie Koningen
G. Doré (1832—1883)

Indien niet op ronde heeft de portier telefoondienst in de portiersloge.

Ook op de feestdagen doen zij hun plicht

Het gezamenlijk in de huiselijke kring vieren van feestdagen vindt in Nederland zeer intensief plaats. Dit geldt vooral voor de feestdagen die in de winter vallen en wij denken daarbij dan speciaal aan de kerstdagen, oudejaar en nieuwjaar. Ieder heeft zo z'n eigen vorm waarin hij deze feesten viert, maar in de meeste gevallen wordt zo'n feestdag, in de familiekring doorgebracht, in het eigen gezin, soms nog aangevuld met ouders en andere familieleden.

Wij kunnen ons voorstellen dat u, lezers van het VDH-tje, er niet aan hebt gedacht dat de viering van deze feestdagen niet voor alle Van der Heemers gelijk ligt. Enkele medewerkers, namelijk de portiers en de machinisten, moeten hun werk ook doen op zonn- en feestdagen. Als wij elkaar een gelukkig nieuwjaar toewensen met een glas wijn in de hand, zijn deze Van der Heemers op hun post in de fabriek. Toch gaat dat moment van de jaarwisseling ook voor hen niet ongemerkt voorbij. Een onzer directeurs komt persoonlijk een andere drank dan koffie brengen met daarbij verschillende lekkertjes. Dit stellen onze medewerkers natuurlijk buitengewoon op prijs.

Hun aanwezigheid en onze afwezigheid hebben ons er toe gebracht bij u de functie van dag/nachtportier en die van machinist wat meer onder de aandacht te brengen.

Om met de eerste te beginnen, ach, die dagtaak van een portier — zij het niet in kleine bijzonderheden — kunnen wij ons als wij dagelijks onze ogen en oren de kost geven allemaal wel zo ongeveer voorstellen. Elk groot bedrijf heeft op verschillende posten een portier, die op allerlei zaken toezicht houdt, die de terreinen bewaakt en die weet wat er in- en uitgaat, zowel van personen als goederen. Zo is dat ook bij ons. Maar wat doen de portiers nadat u 's avonds om vijf uur (misschien bij overwerk wat later)

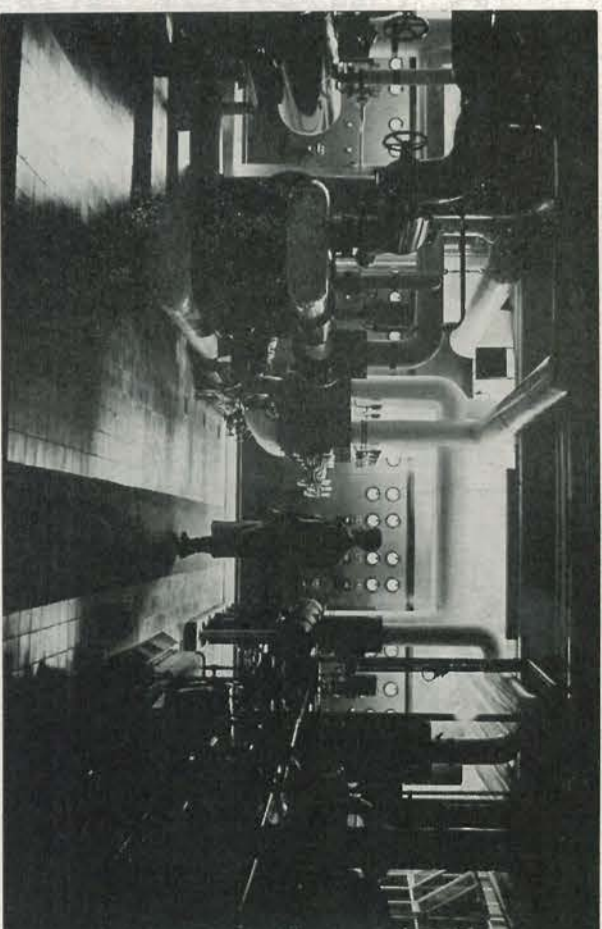
naar huis bent gegaan? Het klinkt u misschien wat vreemd in de oren, maar dan begint voor de dienstdoende portiers het zwaarste deel van hun taak. Immers, met minder mensen moeten zij hetzelfde toezicht van overdag gedurende de avond en de nacht uitoefenen. En dat is niet gering.

De portiers lopen afwisselend een aantal rondten om op tal van plaatsen te controleren of er brandgevaar dreigt, overstrooming of andere gevaren. Ook in ons bedrijf kan een waterleidingbuis springen en in een magazijn met televisietoestellen is het dan een zeer onprettige zaak als niet direct wordt ingegrepen. Daarnaast moet hij in de loop van de avond allerlei installaties uitschakelen, die in de loop van de vroege morgen weer moeten worden ingeschakeld. Installaties en duurproeven moeten regelmatig worden gecontroleerd. Als hij iets constateert dat niet in orde is, moet hij in eerste instantie zelf maatregelen nemen, maar zo nodig ook een functionaris van het bedrijf waarschuwen.

Het rondten lopen begint om 17.30 uur 's avonds en duurt tot 7.00 uur 's morgens. De kortste ronde duurt ongeveer 1 uur met plm. 20 controlepunten en de langste 3½ uur met circa 67 controlepunten. Bij de langste ronde wordt speciaal geteld op solderbouten e.d., of deze zodanig zijn achtergelaten, dat zij na inschakeling van de stroom in de vroege ochtenduren geen brandgevaar kunnen opleveren. Behalve deze controle op enkele honderden solderbouten, heeft de portier nog andere controles zoals duurproeven, controlen in werking blijvende installaties, deuren, ramen, toegangshekken, gas, water, elektrische kachels e.d. De langte en tijdsduur van een avond- en nachtronde wordt bepaald door het aantal controles op de meest belangrijke punten in het bedrijf. Dit aantal bedraagt circa 300.

Dat bij voorbeeld aan de Maanweg, als het 's winters flink koud is, de portier op zijn ronde niet alleen in verwarmde lokaliteiten komt, maar gebouwen in- en uitloopt, waaronder ook de industriehal van de Saturnusstraat en de Melkwegstraat, verzwaart uiteraard de taak.

En dan die machinist. Wij vinden het allemaal de normaalste zaak als wij 2 januari, terwijl het dan lekker vriest buiten, in een goed verwarmde afdeling aan het

De machiniekamer in actie rust.

De verlatenheid geeft een leegte met een eigen taak.

werk gaan. Wij mopperen zelfs wel eens als wij niet direct die warmte aantreffen die wij meenden te mogen verwachten.

Maar eraan denken dat op 1 januari, en de nacht daarvoor constant een machinist in functie is om te zorgen dat onze installaties voor verwarming van onze lokalen blijven draaien, dat doen wij niet.

Ook voor de machinist geldt, dat hij niet binnemen kan blijven zitten en op een meter kijken, maar dat hij zich regelmatig door weer en wind van het ene naar het andere controlepunt moet begeven.

Wij hebben het bovensnauwde eens willen vertellen niet om u te doen verzuchten „Wat een zielepotent!“, maar wel om u tijdens de feestdagen eraan te doen denken dat niet alle medewerkers van Van der Heem die dagen in hun gezin kunnen vieren zoals vele anderen dat wel doen.

C. Schrevel.

Bij nacht en onij...

dat verkeert zien. Alles heeft haast."

Wat moezaam openden zijn stramme vingers het shagdoosje en als gold het de keuze van een dure after-dinner, bekeek hij kritisch de drie gerolde shagjes, die op een zacht bedje van de Weduwe lagen uitgestrekt.

"Dat rost maar en dat rijdt maar. En waarvoor? Ik begrijp het niet. Moet u die mensen nou eens zien lopen," wees hij "zouden ze zelf nou weten, dat ze niet lopen maar hollen?"

"Och, misschien moeten die mensen nog allerlei inkopen doen voor de kerstdagen," probeerde ik voorzichtig, om toch ergens mijn generatie in verdediging te nemen.

"U noemt het nou zelf, mijnheer, de kerstdagen, dat is toch ook niet meer wat het geweest is."

De vingers schenen eindelijk hun keus bepaald te hebben. Het shagdoosje werd weer verhanden om plaats te maken voor een lucifersdoosje. Zijn drang om te behouden wat eens was geweest, scheen zich ook tot de lucifers uit te strekken, want pas bij de vierde poging slaagde hij erin een ongebruikt exemplaar aan het daglicht te brengen. Wat beverig legde het vlammetje de weg omhoog af. Met een zuicht van welbehagen ging de eerste trek in rook op.

"Pfff... neen, dan Kerstmis vroeger! Heerlijk rustige dagen. Moet je nou om komen. Overspannen vaders, vanwege het geloop om kerstbomen, lichts kijken en weet ik al niet wat. Het enige wat nog rustig is, zijn die plantjes, die ze mekaar sturen, huisje in de sneeuw en zo."

Zacht murmelde zijn stem op hetzelfde stramen.

Veel variatie in toonhoogte had hij niet. De zoon en mijn net verorberde lunch wiegden mijn bevestigingsvermogen langzaam maar hardnekkig in een weldoende slaap, terwijl naast mij de man met een stationair toerental bleef doorpraten.

"Mmm," deed ik af en toe vaag, in de geest: van doorhalen wat niet werd verlangd.

Vredig liet ik me wegdrijven, ongeïnteresseerd wat wolkes beklijkend, die elkaar probeerden in te halen.

Het opstaan van de man bracht me weer voldoende bij mijn positieven, om een graad van belangstelling te veinzen, die nog net niet onbeleefd was.

"Kom," zei hij, "ik ga er weer eens vandoor. Om drie uur moet ik op de bejaardensos zijn en ik doe graag alles op mijn gemak."

Goetmiddag mijnheer, prettige Kerstdagen en denk er nog maar eens over, wat ik net zei over die mieren."

Langzaam liep hij weg, mij achterlatend in eeuwige onwelendheid, over wat er met de mieren aan de hand was.

Ik volgde hem met mijn ogen en zag nog net hoe hij, een zebra negerend, maar een tram holde, die op het punt stond weg te rijden.

Zware donkere wolken stapelen zich boven de residentie op. Diepzwart bevoert het bijna rimpelloze water het ragfijn gesneden speeldoosje, dat een vader voor zijn zoonje schiep. Ingespannen tuurt het jongetje naar het dobberende zeilbootje, onbewust van de glimlach van zijn vader achter het hoge venster, onbewust van de naderende regenbui. Reeds trekken de eerste windvlagen hun sporen in het water, het bootje wordt midseeps getroffen...

Ergens op een zolderkamerige liget — een sigaret scheef in de mond — in een lekker zittende oude trainingsrok met een gemakkelijke trui aan, een andere vader te prutsen aan de aanleg van een spoorwegemplacement. Midden tussen rails en treinstellen kijkt een kind ademloos toe, de tong uit de open mond, de neus maar half gesloten. Beneden zoemt een stofzuiger. Reeds dendert de eerste trein om een tafelpoot heen, een tweede trein ontspoord door een niet opgemerkte schoenveer...

In een nis, in de luwte van een groot gebouw zit een man te schilderen en naar de gracht te staren. Reeds verruizen op zijn schilderdijf de statige herenhuizen met hun spiegelbeelden in het water. Zilverig schittert het namiddaglicht door de bladeren van de oude grachtenboom. Achterloos maakt een zwartkopster nog een wrikslag en ze ligt reeds vereeuwigd in de tijdloze olieverf. Klagelijk klinkt haar roep nog over de nu stille gracht...

Langzaam hobbelt een kar met een broodmager, afgetoht paard en hoge brug op; een hond staat waaks op de waggen, een in lompen geklede figuur duwt moeizaam een zweep in de koker aan de buitenlaten. De schonkige, rasloze hond likt, snel als een dief, de ruwe mannehand. Bliksemnel wordt dit unieke moment door een amateurfotograaf op de gevoelige plaat vastgelegd. Heel in de verte hoort men boven het verkeersgeras uit de sirenes van een boot, die de haven uitvaart. Behouden vaart.

Bij het licht van de koele TL-buizen flitsen boven groene vlakken in een zeer hoog tempo, witte balletjes heen en weer, heen en weer. Voor velen een onbegrepen zinloos spel. Fanatiek en onvermoedbaar jagen de spelers, de shirts vastgeplakt aan het lichaam, de ballen naar elkaar toe. Het staccato van de felle ritme. Het publiek kijkt zwiingend toe. In een nummer eindigend slaan wordt slechts onderbroken door de monotone stem van de umpire. Iemand stampt nijdig op de grond en er klinkt een applanus. Een raam waait met een klap open...

In een lage stoel bij een smeuulend haardvuur zwijmelt een jong meisje bij het „Buona Notte Bambino Mio" van Rocco Granata. Een felere plaat, „The Westside Story" ligt al klaar op haar schoot. Even tast een arm naar een pakje sigaretten. De zoetige hese, donkere stem van Rocco zingt: „Alles was du wiltst, dat kanst du nicht haben...". Een paar kinderen lachen op de hoek van de straat. Een lucifersvlammetje belicht flatterend het nog zo jonge meisjeskepe. „Cool boy, keep it cool!"

In een heel andere stadswijk zit een grootvader genoechlijk en bedaard aan zijn pijp te trekken. Buiten ratelt lijn 6 langs, snel probeert de zoon zijn vaders profiel uit te schetsen. Het inhaleren en puffen van de niet speciaal poserende oude man beluisteren het zoeken naar de gelijkenis. In het zijkamerie schreeuw opstandig opa's kleinkind, een ondeugnende vonk doorschiet het rustige oog van opa, zijn strenge gezicht verzaacht onmerkbaar. Ja, en als een lichtstraal, als een plotselinge gave weet de tekenaar de gelijkenis met een enkele schaduwwerpschuiving te treffen. In de gang floopt het licht uit, een krant ritselt...

Lui op een bank uitgestrekt ligt de dochter des huizes te lezen. Zacht valt het schemerlamplicht over het boekje: „Ik en mijn speelman", van Aart van der Leeuw. Zichtbaar geniet zij van de stijl van de schrijver. Haar hobby is het lezen van goede literatuur. Was het nu de derde of de vierde maal dat zij dit boekje las. De radio staat niet al te hard aan: een gedeelte uit „Die Jahreszeiten" van Vivaldi. Een gloeiend kooltje valt in de asla. Zacht knerpt een hemselshaw parkietje, het donzige lichaampje schokt van gezelligheid op en neer. Een bladzijde wordt omgeslagen...

Zo zeker
als de seizoenen
terugkomen,
zo zeker...

In een huiskamer aan de overkant wordt een partij schaak gespeeld met een wat officieel timje. Het is een inhaalpartij van een schaaktoernooi om de Gussenhoven-wisselbeker 1963 bij de Van der Heemfabrieken. De witte stukken staan in een scherpe aanvalslinie tegen de zwarte koningsstelling opgesteld. Het timken van een lepeltje in een kopje onderbreekt een korte spanne tijds het gepeiker over het leggen van hinderlagen. Een nachmot vliegt met een bons tegen het verlichte raam. Langzaam rekt een kat zich uit. Onafwendbaar verdwijnen er steeds meer stukken van het bord. Lawaaiig start een bromfiet.

Onze „Baba-Sy" (hr. Simpson) speelt in de selectiedamwedstrijden voor het bedrijfsstoernooi bij Sociale Zaken in onze kleine filnzaal een vlngertje. Zijn plaatsing bij de eerste vier dammers van Van der Heem staat vrijwel vast. Schuin tegenover hem zitten de heren Rog en De Bruijne over een zeer gecompliceerde stelling gebogen. Na uiterst voorzichtig gemanoeuvereer weet Rog een positioneel iets mindere stelling toch naar een remise te voeren. Joop brengt voor het kalmeren der zenuwen een heerlijk kopje koffie...

En generaties lang zal dit alles wederom gebeuren en alles zal weer even nieuw zijn en alle hobby's weer even mooi en noodzakelijk na een lange dagtraak. En men kan wederom constateren dat er niets nieuws is onder de zon en dat de fabrieken hun rook zullen blijven uitspuwen en dat de mensen zullen blijven werken voor hun bestaan en hun ontspanning ook heus wel — afhankelijk van aanleg en milieu — zullen zoeken en vinden, zoals onze scheepjesbouwer, onze speeldoosreinhousiasist, onze schilder, onze fotograaf, onze tafelenmissers, onze topthiverzamelers, onze portretkenar, onze boekentelhebster, onze schakers en dammers enzovoorts. En zo zeker als 1963 een Van der Heem-schaakkampioen bracht en een sterk damteam, zo zeker zal dit ook in de komende jaren geschieden. Ja, even zeker als de seizoenen zullen terugkomen...

VAN T. OEVEER.

N. NOORDENDORP

"Ach, ach" zuchtte het oude mannetje, dat zich naast mij op de bank had neergelaten. Het was een milde dag in het midden van december. De weerman op de televisie had gisterenavond waarschijnlijk weer een zonnepje op de kaart van Nederland getekend.

Met mij hadden zich in de middagpauze wat mensen verzameld in het parkje. Als eendagsvliegen op een boterkoek zaten we daar verspreid over wat banken. Gulzig genietend omdat het allemaal weer gauw voorbij kon zijn.

Rond het parkje ging het leven zijn gewone gang.

Gevolg gevend aan zijn instinctmatige dadendrang zat een mus tussen het grint van het pad naar niets te pikken.

"Ach, ach" zuchtte het oude mannetje weer. Het klonk wat nadrukkelijker dan de eerste keer. Het had ook iets van het in het-wilde-weg-zuchten verloren. Kennelijk was hij er op uit mij deelgenoot te maken van de diepere achtergronden van zijn verzuchtingen. Hij wachtte slechts op een aanmoediging mijnerzijds.

Vaanschnijlijk onbewust beïnvloed door gedachten aan het komende Kerstfeest, overwon ik mijn tegenzin en met: „Moeilijkheden?" kwam ik hem een eindweeg tegemoet. De helpende hand werd dankbaar aanvaard. Hij richtte zich wat op. Deed zijn jas, waarvan zakken en knoopsgaten aan materiaalhoeheid leden, los en haalde ergens uit de binnenlanden van zijn kostuum een gebuist shagdoosje te voorschijn.

"Ach, moeilijkheden niet direct, mijnheer. Ziet u, het is meer, dat ik de mensen van tegenwoordig niet meer begrijp. Kijk nou eens hier om je heen. Moet u

Bestaat er een muziekinstrument met meer contrasten dan het orgel? Welk instrument is in staat het volume van een groot orkest te evenaren, maar ook de zachte tonen van een fluitspeler voort te brengen? Voorzien van honderden pijpen van alle mogelijke grootten en uitgerust met allerlei technische hulpmiddelen, vormt het orgel een fier en staig bouwwerk, dat vele kerken en concertzalen sieraad is.

Het orgel werd vroeger alleen voor liturgische doeleinden gebruikt. Het was een artistieke verrijking dat later steeds meer concerten op het orgel werden uitgevoerd. Vele componisten hebben dan ook symfonische muziek geschreven naast hun belangrijke aandeel in de religieuze orgelliteratuur.

Ontwikkeling.

Het orgel heeft een flinke ontwikkeling achter de rug. Via de pansfluit (= herdersfluit uit de oudheid), welke met de mond werd aangeblazen, werd langzaamhand een instrument met een klavier geboren waarbij de lucht met blaasbalgen in de pijpen werd gebracht. De registers (= reeks pijpen van verschillende toonhoogte maar van gelijk toonkarakter) breidden zich uit en ook de klavieren werden groter. Enkele orgels werden al met meer dan één klavier gebouwd. Deze klavieren werden samen met de knoppen om de registers te bedienen in één kast gebouwd. Een dergelijke kast wordt tegenwoordig speelkast genoemd. Zo omstreeks de veertiende eeuw is er sprake van een klavier dat met de voeten kan worden bespeeld. Om verwaring te voorkomen werd het handklavier manuaal (manus = hand) en het voetklavier pedaal (pedes = voet) genoemd. De manuaal bezitten tegenwoordig circa 60 toetsen, terwijl een pedaal er ongeveer 30 heeft.

Bediening.

De diverse toetsen van manuaal en pedalen bedienen de grote massa pijpen die in het orgel zijn ondergebracht. De apparatuur om de pijpen te laten „spreken“, wordt de tractuur (tractum = trekken) genoemd, omdat diverse ventielen moeten worden opengetrokken. De oudste tractuur is de mechanische. Hierbij worden met smalle houten latjes (abstracken) over soms vrij lange afstanden de ventielen bediend. Vooral bij oude orgels was daardoor het bespelen in de regel geen kleinigheid. Naast de mechanische tractuur, zijn ook pneumatische en elektrische systemen aan de orde gekomen. Bij de pneumatische bediening zijn de abstracken verlaten en wordt een ventiel met behulp van een luchtstroom geopend. Deze methode heeft na 1830 veel aanhang gevonden, maar wordt in de nieuwe orgels tegenwoordig niet meer toegepast. Deze tractuur is namelijk vrij „luid“, d.w.z. de pijp spreekt soms een fractie van een seconde na de aanslag aan, wat natuurlijk nogal hinderlijk is.

De elektrische tractuur heeft hier totaal geen hinder van en zelfs is het mogelijk de speelkast op vrij grote afstand van het orgel te plaatsen zonder dat er voor de bediening bezwaren ontstaan.

Een ander belangrijk onderdeel van de elektrische bediening is de zeer lichte bespeeling van de manuaal. Bij de elektrische tractuur worden twee systemen onderscheiden:

- directe opening van de ventielen door middel van elektromagneten;
- opening van de ventielen met behulp van elektro-pneumatische relais.

Het elektro-pneumatische systeem wordt van de twee systemen het meeste toegepast. Het is merkwaardig, dat ondanks de voordelen van de elektrische bediening de laatste tijd de mechanische tractuur weer meer in trek is.

Dit houdt verband met het directe contact dat met de pijpen wordt gevoeld en met de ritmische speelkast.

Windvoorziening.

Parallel met genoemde ontwikkelingen liep ook de verbetering van de windvoorziening. Bij de oude orgels werd dit met grove blaasbalgen verzorgd. Hiervoor was een pittige orgeltrapper nodig, wiens taak het was de balgen gevuld te houden. Hiervoor moest hij een niet bepaald lichte soort voetengymnastiek uitvoeren; een vriendschappige pas-op-de-plaats, waarbij hij zich aan een flinke balk kon vasthouden. De benodigde lucht wordt tegenwoordig eenvoudigweg verkregen door een centrifugaalventilator die zonder veel moeite en bijna geruisloos werkt.

Pijpwerk.

Het is misschien niet algemeen bekend, dat het front (voorkant) slechts een vrij gering deel van het orgel is. In het orgel van de St. Jans-basiliek te 's-Hertogenbosch bij voorbeeld zijn ruim 6000 pijpen ondergebracht waarvan er hooguit 100 in het front zijn geplaatst. Het belangrijkste deel van het orgel ligt achter het orgelfront, waar de pijpen van de diverse registers op z.g. windladen zijn geplaatst die op de hiervoor beschreven manier bediend worden vanaf de speelkast. Bij het genoemde orgel zijn de 6000 pijpen ondergebracht in 72 registers, die verdeeld zijn over

4 manuaal en een pedaal. Het aantal combinaties dat hiermede te bereiken valt, is bijna onvoorstelbaar!

In elk orgel is het pijpwerk te onderscheiden in twee soorten, namelijk de Labiaalpijpen (labium = lip) en de Tongwerken.

Bij de eerste soort strijkt een hoeveelheid lucht langs de lippen van een pijp en brengt de luchtkolom in de pijp in trilling. Bij de labiaalpijpen zijn vele variaties aanwezig, zoals open, gedekte (van boven gesloten) en half gedekte registers. Het toonkarakter van de labiaalpijp wordt voornamelijk bepaald door de wijde van de pijp in verhouding tot de lengte (mensuur) en door de vorm. Er zijn namelijk naast de cilindrische ook conische pijpen en variaties van beide vormen mogelijk. De meeste registers van het orgel zijn uit labiaalpijpen opgebouwd. Bij de tongwerken worden metalen tongen door een luchtstroom tot trillen gebracht. De toon die hierdoor wordt voortgebracht wordt versterkt door een metaal schalbeeker, welke op het tongwerk is geplaatst. De tongwerken hebben in de regel een wat snerpand karakter en worden daardoor minder gebruikt dan de labiaalpijpen, hoewel met dit soort pijpen buitengewoon mooie effecten kunnen worden bereikt.

Het is natuurlijk ook van veel belang uit welk materiaal de pijpen worden vervaardigd. Tin wordt veel gebruikt, evenals het zogenaamde orgelmateriaal; een legering van tin en lood. Pijpen van zink en hout zijn meestal ook in ruime mate in alle orgels aanwezig.

De toonhoogte van de pijpen wordt aangegeven naar de lengte van de langste pijp uit een bepaald register. Zijn register wordt dan bij voorbeeld als volgt aangeduid: Octaaf 4 voet (4'). Zo bezitten alle registers naast hun karakteristieke naam deze lengte-aanduiding, zoals: Subbas 16'; Praestant 16'; Trompet 8'; Gemshoorn 4'; Octaaf 2' enz.

Fijnmechanische apparatuur

of

muziekinstrument?

Orgelbouwers.

Nederland heeft van oudsher een belangrijke plaats ingenomen in de orgelbouw, maar ook het buitenland heeft verdienstelijke orgelbouwers opgeleverd.

Namen zoals Fritzsche, Casparini of Silbermann, om er slechts enkele te noemen, hebben voor velen een bekende klank. De vader van de moderne orgelbouw is zeker wel Aristide Cavallé Coll geweest. Deze Fransman leefde van 1811 tot 1899 en bracht vele vernieuwingen aan in de manier van bouwen die naderhand door anderen weer zijn overgenomen.

In Nederland zijn er momenteel 10 firma's die orgels of onderdelen voor orgels vervaardigen.

Waardering.

De belangstelling voor het orgel is stijgende. Velen hebben de schoonheid van dit instrument ontdekt en zorgen ervoor, geregeld concerten bij te wonen of op andere manier orgelmuziek te beluisteren.

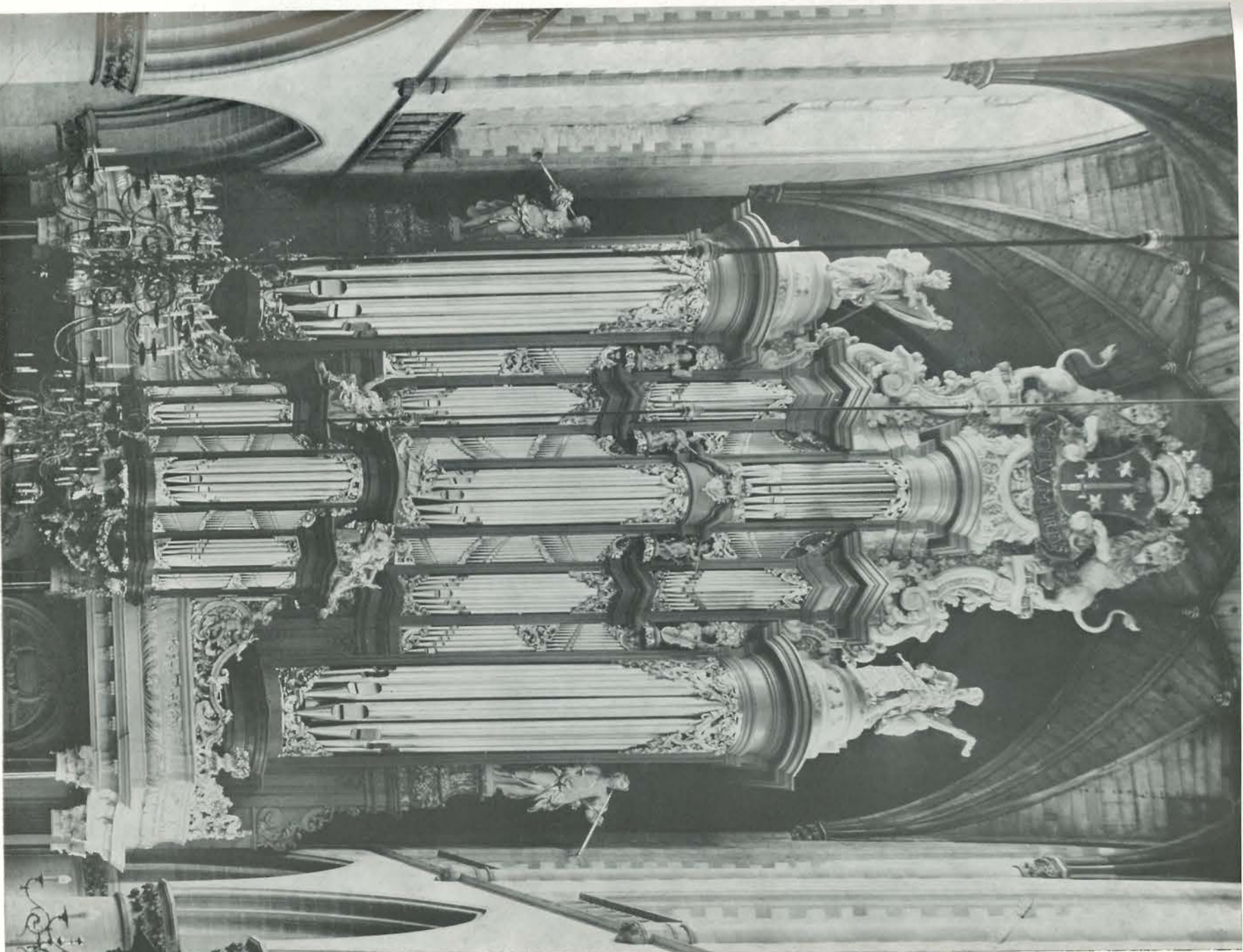
Zo worden in Haarlem per jaar minstens 50 orgelconcerten uitgevoerd door de twee stadsorganisten Albert de Klerk en Piet Keet.

De concerten worden 's zomers in de Grote of St. Bavokerk gegeven, op een in 1738 gebouwd orgel van Christiaan Müller uit Amsterdam. In de winter wordt in de Gemeentelijke Concertzaal een orgel bespeeld dat in 1875 door Cavallé Coll is gebouwd.

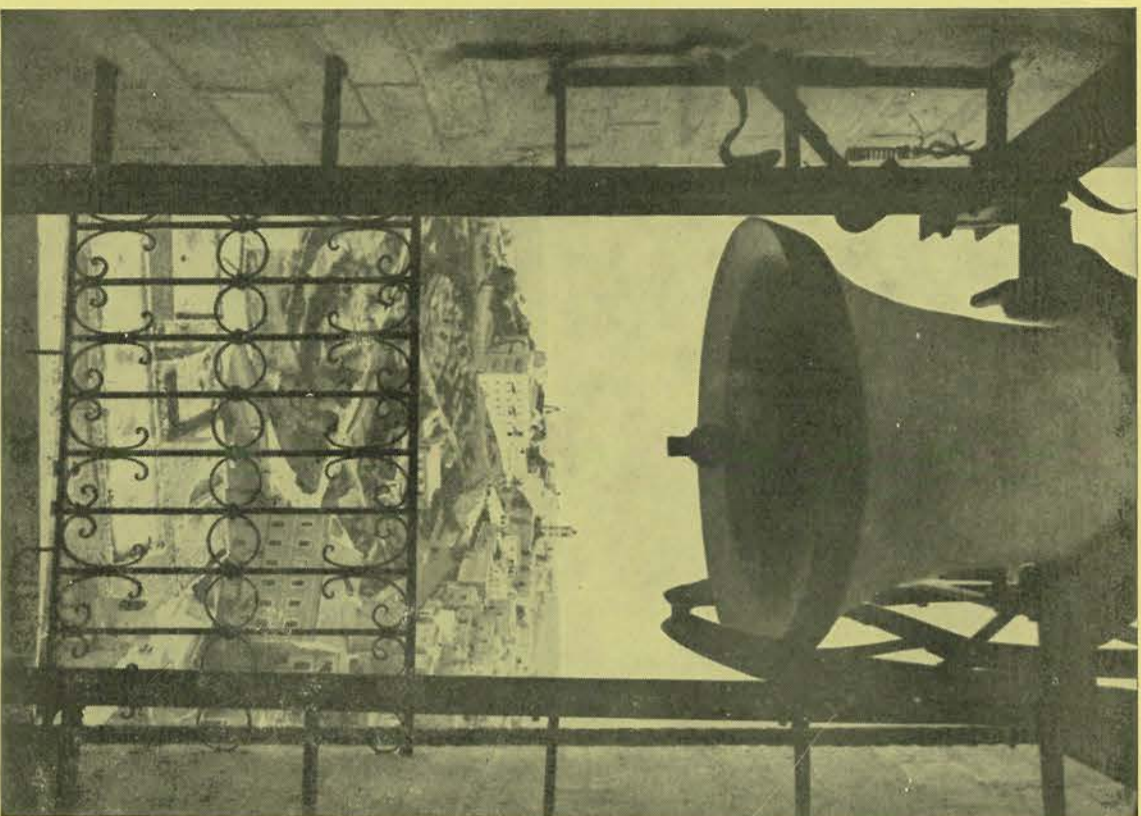
Vooral in de zomer is dit concertbezoek zeer groot. De verkoop van grammofoonplaten van orgelmuziek is ook behoorlijk goed te noemen en een ander belangrijk feit is dat steeds meer jonge musici zich gaan toelagen op de studie tot organist.

Uit het bovenstaande blijkt duidelijk dat het orgel meer in de waardering komt. Deze waardering verdient dit grandioze instrument ten volle.

F. G. van der Meulen.

Orgel van de Sint-Bavokerk.
Foto Gemeente Haarlem.

BETHLEHEM
Gezicht op de stad vanuit de
Klokketoren van de Geboorte-
kerk.

BETHLEHEM

*De huizen riehden zich in lange rijen,
Waar eens de herder bij zijn kuddes sloep.
De zon schijnt in wat stille straten,
Waar eens een naamloos zandpaal liep.*

*Eens stond een ster te twinkelen van vreugde,
Om de geboorte van het Goddelijk Kind.
Nu hangt een klok wat eenzaam in zijn toren,
De klepel schoonmoed zachtjes in de wind.*

N. NOORDENDORP

*Maar toen en nu en altijd zijn er mensen,
Die sterrenlicht en klokkenstem verstaan.
En die verheugd met wat zij kunnen geven
Heel nederig Zijn woning binnengaan.*

J. H. VERDAASDONK 25 jaar in onze dienst

Beste Verdaasdonk,

Het is ons voldoende bekend dat je maar liefst geen aandacht besteed zou willen zien aan je jubileum. „O neen, liever geen officieel ding, bij voorkeur onopgemerkt laten passeren!”

Je afkeer van jubilea ging zelfs zover, dat je drie keer in dienst bent getreden. De derde keer, op 3 januari 1939, heb je eindelijk door de zure appel heengebeten, heb je de zee vaarwel gezegd, vandaar dat je nu jubileert.

Wij begrijpen je standpunt en waarderen dat ook tot op zekere hoogte. Wij willen zeker rekening houden met je opvattingen, hoewel wij tegelijkertijd behoefte hebben om je toch eens te laten horen, hoe wij over je denken. Een wanneer hebben wij die kans beter dan nu ter gelegenheid van je jubileum?

Blijkens je dossier heb je tal van functies vervuld bij Van der Heem. Je bent magazijnbediende geweest, inkuiper, controleur, voorman, handbaas, baas transportploeg en bent dan nu alweer 8 jaren functionaris op de afdeling Personeelszaken.

Wij kunnen gerust zeggen, dat je carrière hebt gemaakt en datgene hebt bereikt in je leven, wat je wilde bereiken.

Typend voor je is dat je, bij alle waardering die men voor je heeft en die ook bij het lezen in je „stukken” naar voren springt, altijd de bescheiden wat teruggetrokken figuur gebleven bent, die trouw zijn werk doet.

Trouw is je meest opvallende karaktereigenschap met daarnaast je sociale beweging. Deze twee dingen hebben je tot een waardevol medewerker op onze afdeling gemaakt. Je ervaring in de fabriek steunde je daarbij. Je juist gebruik van hoofd en hart brengt je tot een juiste analyse en daarna tot een goede oplossing.

Beste Verdaasdonk, wij prijzen ons gelukkig met jou op onze afdeling en wij kunnen ons slechts verheugen over de gang van zaken, die leidde tot je plaatsing bij ons.

Wij wensen je nog vele jaren in goede gezondheid met je vrouw en met ons, je collega's van Personeelszaken.

K. J. van Duren en Z. J. Koning.

Op eerste Kerstdag een jubileum? Hoe is dat mogelijk? Ja, bij 12½ jaar kan dat en de heer D. A. Koemans mag zich dus op 25 december a.s. jubilaris noemen. Hij maakt deel uit van de afdeling Magazijnen Telco. Hierbij onze gelukwensen.

De huldiging van de jubilaris vindt plaats op donderdag 2 januari 1963 om 17.20 uur in de Kantine van de Kastenfabriek.

Onze jubilarissen

in 1964

juni	3 J. H. Verdaasdonk 9 C. M. van der Linden 31 P. L. Zaaijer
februari	6 R. N. Nierop 6 mef. J. J. van der Sluis 16 G. J. Visser 27 J. H. Ardaseer 27 N. J. van Ingen
maart	3 G. de Graaf 10 L. J. Berkhout 10 A. Goedhart 10 J. J. de Vos 17 J. B. Hoefnagel 24 W. P. Bosman
april	5 D. van Dam 8 J. van Deursen 15 A. C. M. Smolders
mei	12 J. J. Jansen 15 W. Schalks 19 A. C. P. Katsma 22 A. Th. van Agteren
augustus	7 G. Bergman 18 N. Schuing 21 C. van der Kuip 25 J. Breure 25 H. C. Buys Trompetter 30 C. Bloot
september	4 J. van der Burg
oktober	2 J. H. van Zadelhoff 5 G. C. Rijfkoegel 7 W. Clarisse 7 E. A. Mos 7 S. Poortier 7 P. A. van Waasdijk 23 G. A. Crielaard
november	19 B. Belt 19 A. Kuiper 19 N. Overbeke
december	3 A. Oudshoorn 27 H. J. Heijmans 30 P. C. M. Bancken 30 A. van der Linden 30 P. H. Schuren 30 C. A. M. Timmers

Arbeidszaken
Lab. Onderw. detectieapp.
Bibliotheek

Gereedschapsbureau
Financiële Administratie
Eindmontage T.C.
Bedrijfschool
Montage Utrecht

Metawa Utrecht
Transformatorfabricage
Gereedschapsmakerij
Gereedschapsbureau
Onderhoudsdienst
Bedrijfsbureau Telco

Gebouwendienst
Onderhoudsdienst
Sal.- en Fondsenadministratie

Gereedschapsmakerij
Bewakingsdienst
Mechanische Afdeling T.C.
Techn. Dienst Rotterdam

Gereedschapsmakerij
Sluiperij
Gebouwendienst Utrecht
Bedrijfskostenkamer Telco
Mechanische Afdeling T.C.
Meetapparatenlaboratorium

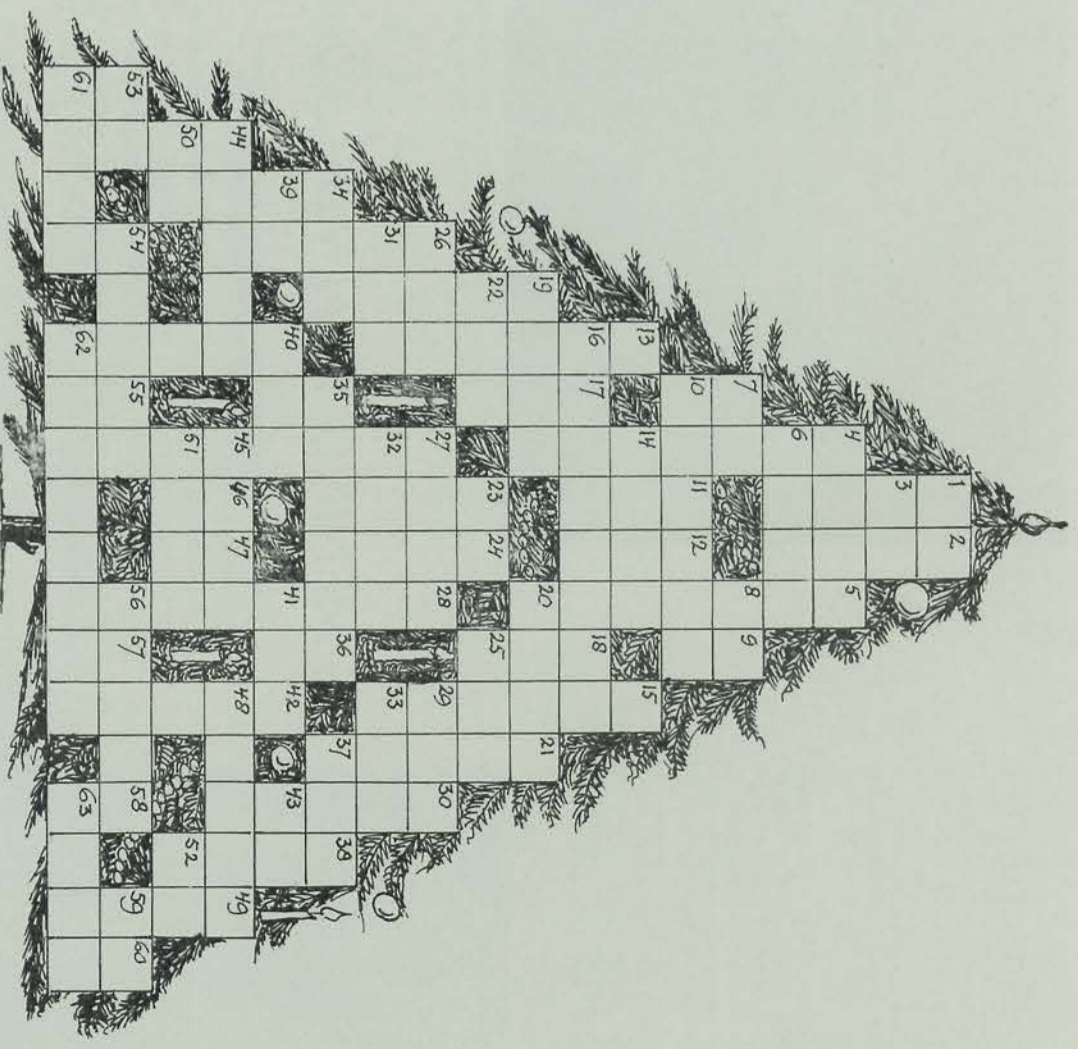
Vrijgave- en Kwaliteitscontrole

Metawa Utrecht
Montage K.K. Utrecht
Gereedschapsmakerij
Gereedschapsmakerij
Bedrijfsbureau Telco
Gereedschapsbureau
Montage ENAF

Mechanische Afdeling T.C.
Proefwerkplaats EHT
Mebelmakerij

Draaierij
Gereedschapsmakerij
Gereedschapsmakerij
Proefwerkplaats RAT
Metawa Utrecht
Onderhoudsdienst

Waar geen plaatsnaam achter de afdeling is genoemd wordt Den Haag bedoeld.
* = 25 jaar dienstverband.
** = 40 jaar dienstverband.
overigen 12½ jaar dienstverband.

KERSTPUZZEL

Horizontaal: 1. meisjesnaam; 3. daar; 4. veilige ankerplaats; 6. wartaal spreken; 7. voorzetsel; 8. Frans; 9. 10. fynkorrelige kalksteen; 14. emmer; 16. smachtend; 19. melkgevend huisdier; 20. smal; 22. loksplij; 23. deel van een kast; 25. plaaggeest; 26. Engels; lucht; 27. stof voor arbeiidskleding; 29. elasticiteit; 31. Engels; oud; 32. voortreffelijkheid; 33. vallei; 34. Latijn; kunst; 35. Egyptische zonnegod; 37. hovenste deel van een huis; 39. afkorting; Rotterdamse tram; 40. gat in het ijs; 41. boom; 43. riviertje; 44. gespannen darm; 45. bewoog zich voort; 48. ons aller moeder; 50. rivier in Italië; 51. meisjesnaam; 52. lengtemaat; 53. meisjesnaam; 54. meisjesnaam; 56. plaats in Noord-Holland; 59. Frans lidwoord; 61. plaatsje bij Wonsera-deel; 62. feest dat wij binnenkort vieren; 63. Inlands gewoonterecht.

Verticaal: 1. planken vloer; 2. regel; 4. paard geschikt om te worden bereden; 5. schip aan boord klampen en bespringen; 7. voorzetsel; 9. oud-testamenteel land; 11. afk. van de vroegere naam van een onzer grootste politieke partijen; 12. voorzetsel; 13. jongensnaam; 15. gemeente in Groningen; 17. gewichtmaat; 18. afk. Nationaal Arbeids Secretariaat; 19. waarover een trein loopt; 21. zonder medelijden; 23. lichaamsslagaar; 27. dit is een kostuum, voordat de kleermaker er de laatste hand aan legt; 28. palmboomsoort in tropisch Afrika en Amerika; 30. gereed; 34. rivier in Italië; 35. afk. onder andere; 36. Frans; 38. oeverdam; 40. vergelding; 42. hiervan zijn er vijf op deze tekening te vinden 44. hiervan is er een op deze tekening te vinden; 46. voorzetsel; 47. voegwoord; 49. meisjesnaam; 53. meisjesnaam; 54. afkorting kilometer; 55. naam van een muzikant; 57. uitroep van pijn; 58. voorzetsel; 60. Frans; en.

Oplossingen moeten uiterlijk woensdag 8 januari in het bezit zijn van mef. Hart-sukker, redactie VDH-tje Den Haag. De volgende prijzen zijn beschikbaar: eerste prijs f 25,—, tweede prijs f 20,—, derde prijs f 15,—, vierde en vijfde prijs f 10,—, zesde, zevende, achtste, negende prijs f 5,—.

JEUGD IN VORMINGSCENTRUM

Over het vormingscentrum is door oudere mensen al veel geschreven. Maar nu krijg ik, als jongere, de kans om er iets over te schrijven en dat doe ik graag.

Wanneer men over het vormingscentrum leest, vraagt men zich wel eens af: wat houdt dat in?

Het vormingscentrum stelt zich als doel de werkende jeugd kennis te laten maken met verschillende problemen uit het dagelijks leven. Men tracht de jongeren te laten komen tot een eigen mening over verschillende onderwerpen, door middel van discussies.

Persoonlijk vind ik dat wel mooi, maar het blijft te veel „binnenshuis“. Als wij b.v. een gesprek hebben over rassendiscriminatie, vinden we dat allemaal heel erg, maar daar is de kous mee af.

Daar ben ik het niet mee eens, wij jongeren moeten daar iets aan doen.

Nu zult u vragen: hoe? Dit probleem speelt toch alleen in het buitenland, b.v. Amerika?

Daar ben ik het niet mee eens. Ook in ons eigen land heerst dat.

Verder doen wij in het vormingscentrum aan handarbeid, waarbij je ook eens met andere materialen in aanraking komt.

Je maakt er van leer een zakje voor je kam of een portefeuille; van klei maak je leuke vaasjes.

En dan niet te vergeten de sport!

Al met al is het best leuk in zo'n vormingscentrum en ik ben er Van der Heem dankbaar voor, dat ze me in de gelegenheid stelt dat te volgen.

Want niet alle bedrijven doen dat, wat wel jammer is.

Jaap Kreulen,
(Inkomende goederencontrole Telco).

JEUGD en POLITIEK

Alhoewel dit een schijnbaar afgezaagd onderwerp begint te worden, wil ik er toch, nu mij de gelegenheid wordt geboden, mijn eigen bescheiden mening over uitspreken.

Ik geloof dat de helaas maar al te vaak over een kam geschoren tegenwoordige jeugd niet doordrongen is van het feit dat de politiek niet meer uit onze huidige maatschappij weg te denken is. Immers al-

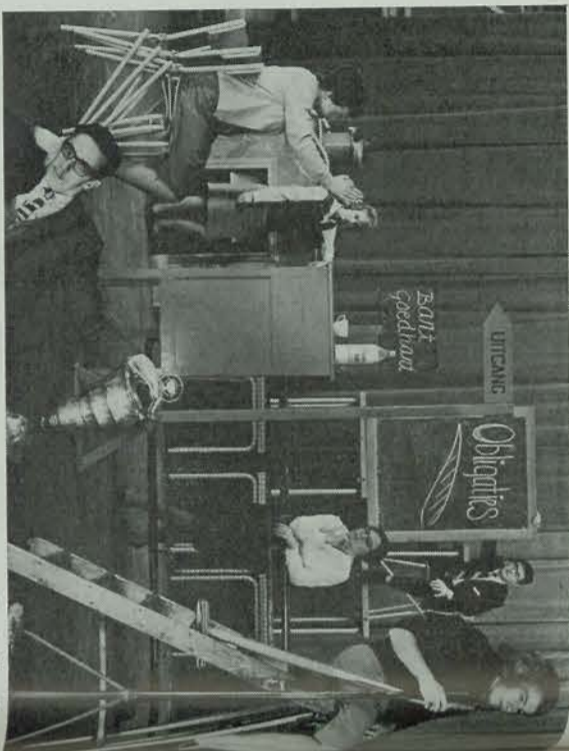
les wat wij doen of niet doen is ergens wel, hetzij direct of indirect, aan de politiek verbonden.

Nu is het natuurlijk wel makkelijk om kritiek te uiten, maar is deze kritiek dan wel objectief? Ik neem aan dat velen dan zullen zeggen: „Is de huidige gevoerde politiek dan wel zo objectief?“. Nu moet er helaas maar al te vaak van gezegd worden dat het niet zo is. Naar mijn mening ligt de oorzaak daarvan in het feit dat men zoveel mogelijk tracht zich zelf ten koste van anderen één of meer stappen tegelijk op de maatschappelijke ladder te doen stijgen.

Indien u onderstaande „stukjes“ leest, moet u bedenken, dat zij gescreven zijn door jongeren in de leeftijd van ± 20 jaar.

Wij maken u er tevens op attent dat wij hierin niemand willen bekritisseren, maar dat wij alleen onze eigen mening trachten weer te geven.

Tot slot willen wij de redactie van ons bedrijfsorgaan(tje) hartelijk bedanken voor de medewerking die zij verleend heeft om deze meningen te doen plaatsen.

V.L.Mr. Carolina Mallant, Doortje van Peussen, Bart Goedhart, Valkenburg, Nico Veenstra, Regina Hartsuiker; op de voorgrond Kreulen.

DE MENING VAN VDH-JONGEREN

Naar mijn mening is het zo dat de politieke vorming van de jongeren in het algemeen in eerste instantie ligt bij de ouders. Deze hebben dan wel geen zilverre objectieve mening omdat zij meestal maar in één richting denken. Maar toch draagt het er toe bij de belangstelling van zoön of dochter te vergroten.

Uit de aard van de zaak is het moeilijk hiervoor een bepaalde leeftijd vast te stellen, dat moet ieder voor zich uit trachten te maken. Maar toch dacht ik wel, dat het zo ongeveer de beginnende middelbare schoolier was, die interesse voor de politiek zou moeten tonen; immers wie anders dan zou jongeren zijn de opvolgers van de huidige ministers en kamerleden.

Over middelbare schoolieren gesproken. Naar mijn vaste overtuiging is het de taak van de leerkrachten, om al in de eerste klas van een U.O., MULO e.d. te beginnen met een algemene politieke vorming. Vanzelfsprekend zal hierbij een zo min mogelijk bevooroordeelde mening van de leerkracht naar voren moeten komen. Ik hoop dat dit in de naaste toekomst nog eens waar gemaakt zal worden.

Naar ik aanneem hebben we hierna wel de kernpunten van de zaak getraakt. Over dit onderwerp zou natuurlijk nog wel een boekje te schrijven zijn, maar ik meen het mijne hierover nu wel gezegd te hebben.

Carolina Mallant,
(Voormontage T.C.).

De klassieke muziek kunnen we verder in de Barok (± 1600—± 1750), de Weense Klassieken (± 1750—± 1810) en de Romantiek, die we weer verdelen in de Vroege Romantiek (± 1810—± 1830), de Hoog Romantiek (± 1880) en de Laat Romantiek (tot ± 1910).

KLASSIEKE MUZIEK

Enkele componisten die ± 1910 leefden zijn o.a. Maurice Ravel en Bela Bartok.

Ravel is beroemd geworden door zijn orkestwerk de Bolero. Niet iedereen kan dit werk van hem waarderen. Misschien vindt men het te entonig of te modern. Dezelfde melodie komt namelijk telkens weer terug.

Bartok heeft veel Hongaarse en Roemeense volksmelodieën opgezocht en deze laten opnemen op de plaat. Het lijkt wel, als je zijn platen hoort, of hij in de piano een soort slaginstrument ziet. Zijn werken zijn wel erg ritmisch, maar vaak hard van klank.

JOHNNY HALLYDAY Frankrijks Rocker Twister nummer een

Zijn ware naam is Jean Philippe Smet. Hij werd geboren op 15 juni 1943, in de Parijse wijk La Trinité. Zijn moeder was een Française en zijn vader een Belg. Johnny zelf bezit de Franse nationaliteit.

Zijn naam heeft hij ontleend aan de naam van zijn stiefvader Lee Hallyday. Hij heeft ook nog een stiefbroer, die zich als manager bezighoudt met Johnny's persoonlijke zaken.

De muziek zat hem reeds van jongs af aan in het bloed. Toen hij nauwelijks zes jaar oud was begon hij viool te studeren. Enkele jaren daarna ging hij gitarlessen volgen.

Door reeds zo vroege te musiceren, begreep hij beter dan wie ook, wat de jeugd wou en zo is het dan ook te verklaren dat het ritme bij hem de overhand heeft.

Als men Johnny in zijn peperdure sportwagen ziet rijden, zou men niet zeggen, dat dat de jongen is, die enige jaren geleden enkele centen probeerde te verdienen met het sjuwen van zakken aardappels. Hij wist toen echter toch nog enkele centen op zij te leggen om een gitaar te kunnen kopen. Hij speelde daarop de nieuwste toppers na en zong en danste daarbij in een eigen stijl. Bij zijn debuut in het overvolle Parijse Olympia bracht hij het publiek tot razernij.

In minder dan geen tijd had Johnny een honderdruizend-koppig fanleger op de been. Hij werd het idool van de Franse tieners. Hij moest echter oppassen dat zijn fanatieke bewonderaars hem niet in stukken scheurden als hij zijn uitputtend show-werk ten beste gaf. In die tijd was Johnny een

De muziek, die door de componisten uit de Laat Romantiek gecomponeerd is, wordt tegenwoordig vaak ten gehore gegeven. Toch zijn er mensen die liever naar muziek van bij voorbeeld Bach of Beethoven luisteren. Veel jongeren denken hier anders over. Niet omdat de muziek uit de Laat Romantiek moderner is, maar omdat de muziek van Bach of Beethoven erg bekend is. Praktisch iedereen heeft het Brandenburgs Concert van Bach of de 5e symfonie van Beethoven wel eens gehoord. Hiermee wil ik niet zeggen dat ik de muziek van deze componisten niet mooi vindt, maar daarom lokt het nieuwe van een muziekstuk ons wel aan.

Kent u de ballade „I Waren twee Conincs-kinderen“ van Henk Badings? Een prachtig werk van een componist uit de 20ste eeuw.

Dikwijls denkt men dat wij alleen maar belangstelling hebben voor jazz of tienermuziek. Maar dat is lang niet bij iedereen het geval. U heeft waarschijnlijk nooit de bezetting van een jeugdoncort gezien waar allemaal schoolieren naar klassieke muziek luisteren. Want de klassieke muziek heeft een blijvende waarde.

Regina Hartsuiker (Vrok).

wilde verschijning, die met leren broek en zijden hemd op toneel kwam en daar de gekste kuren uithaalde om zijn publiek te behagen. Sindsdien is hij heel wat kalmer geworden. Zijn liedjes zijn ook veranderd en veel zachter geworden.

Enkele voorbeelden hiervan zijn: Bien trop timide, Douce violence en Toi qui regrette.

Als men hem zo op de plaat hoort zingen, gaat men er beslist aan twijfelen of dat nu die wilde Rock and Roll-zanger is geweest. Van af dat ogenblik is de populariteit van Johnny Hallyday nog meer gestegen.

Hij heeft verschillende films gemaakt o.a. „Les Parisiennes, L'Idole des jeunes en d'Où viens-tu, Johnny“.

Het gaat Johnny goed. Hij bezit enkele dure sportauto's, een flat en een landhuis. Over zijn platenverkoop mag hij ook niet mopperen. Er zijn al 6.000.000 platen van hem verkocht, o.a. Tes tendres amees en Da Dou Ron Ron.

De populariteit van Johnny Hallyday is thans ook in Nederland sterk aan het toenemen; er worden zelfs Johnny Hallyday-schoenen en overhemden verkocht. In Nederland zijn vooral zijn chansons zeer in trek.

Er is veel kritiek geleverd op Johnny Hallyday, vooral door ouderen, maar Johnny moet het toch van het jeugdige publiek hebben en smaken verschillen, dat zal altijd wel zo blijven.

Na het aftreden van Johnny Hallyday als Rock 'n Roll-Koning van Frankrijk,

kwan Vince Taylor, alias Brian Maurice Holden.

Hij werd geboren in 1939 te Hollywood en opgevoed in de Verenigde Staten. Reeds vroeg had hij maar één doel en dat was een muzikercarrière opbouwen. In het begin imiteerde hij Elvis Presley, maar hij zag wel in dat hij iets apart moest zien te bedenken, wilde hij succes hebben. Dat vond hij in zijn leren pak en blinkende keten met medaille, waarop de volgende woorden staan: Omnia Dicenda (alles mag worden gezegd). Ook treedt hij op met handschoenen aan.

In Amerika oogstte hij echter niet veel succes. In 1959 zei hij Amerika vaarwel en vertrok met zijn manager Joe Singer naar Engeland. Daar kwam hij in contact met Jack Good, een belangrijk man van de Engelse televisie. Deze was onmiddell-

Bart Goedhart (Vrok)

CLIFF RICHARD and the Shadow's

Onze favorieten zijn: Cliff Richard met zijn begeleiders de Shadow's, Elvis Presley en Johnny Hallyday. De zang van Johnny is en vinden wij fantastisch, maar zijn optreden is afschuwelijk. Het is niet alleen Johnny maar het zijn ook de teenagers uit de zaal die zich erg aanstellen. Verder zijn er nog Vince Taylor, de man in het leren pak en Chubby Checker, de twist-koning van Amerika. Wie we natuurlijk niet mogen vergeten zijn onze eigen Nederlandse Rob de Nijs met zijn begeleiders de Lords en Johnny Lion met de Jumping Jewels.

We willen ons beperken tot Cliff Richard en de Shadow's.

Cliff werd geboren 14 oktober 1940 in Lucknow in India. Toen hij op school zat waren zijn ouders erg arm; ze zijn toen naar Engeland verhuisd, omdat zijn vader daar meer kon verdienen. Cliff, die toen Harry Roger Webb heette, ging dus naar een andere school, waar hij in een Skiffel-groep terecht kwam, wat hem niet zo goed beviel. Zijn vader gaf hem een oude gitaar, waar hij Cliff op leerde spelen. Dit vond Cliff machtig en hij kocht later van zijn zelf verdiende geld een oude grammofoon en een paar platen van Elvis Presley, die hij wilde imiteren. Hij kocht een spijkerboek en liet zijn bakkebaarden groeien.

Zijn eerste plaat was: Move it. Dit was het begin van zijn grote carrière; zijn tweede plaat: Living Doll, had een nog groter succes dan zijn eerste. De jonge Cliff groeide op tot een groot artiest, die anderen en tieners wist te boeien met zijn enorme volume en warme stem.

Hij werd meestal begeleid door de meest vermaarde Rock-groep uit Engeland, de

Shadow's. Deze vier geestdriftige jongelui, brachten hun fascinerend gitaarspel tot over de grenzen van hun land. Cliff ontmoette de solo- en de slag-gitarist van de nu bestaande Shadow's voor het eerst in een Londense koffie-bar de Two I's genaamd. Daar verdenden zij met hun trio bestaande uit Cliff als zanger, Hank B. Marvin als solo- en Bruce Welch als slag-gitarist een paar armoedige ponden. Langzamerhand kregen zij meer bekendheid en kwamen er twee nieuwe leden bij: n.l. Jet Harris als basist en Tony Meehem als drummer. De eerstgenoemde werd al gauw

door zijn enorm goed gitaarspel en inzicht leider van de toen nog heetende „Drifters”. Deze naam moest al gauw worden veranderd want bij de plaat-opname bleek dat die al bestond en wel bij een Amerikaanse band die onmiddellijk schadevergoeding eiste. Na deze onverwachte tegenslag werd de naam in aller ijl veranderd in de Shadow's.

Zij boekten met hun Cliff veel successen en staan op de beste plaatsen van de hit-parade.

Doortje van Peursen (Ivok).

Aangezien de meerderheid van de volksovertegenwoordiging, dus het Nederlandse volk, tegen commerciële televisie is, zal men „voorlopig” geen reclame op de televisie horen of zien maken.

Wat schrijf ik: zien? Onze minister van Buitenlandse Zaken wordt door de televisie op Schiphol „afgehaald”. Levensgroot verschijnt er op het beeldscherm: Royal Dutch Airlines, wat hetzelfde is als K.L.M.; maar misschien weten wij dat niet! Het zou immers ook kunnen betekenen Kan Langer Mee (merk bedrijfskleding). Geen reclame op de TV!

Enkele maanden geleden bracht Theo Eerdmans z'n quiz Wereldwijjs op het scherm, met als deelnemers een ploeg van een Kunstzijdefabriek uit Arnhem.

Door deze woorden worden de kijkers als het ware uitgedaagd om de naam van deze fabriek uit te vinden. Ha, gelukkig, de AKU. Hé, alweer reclame, maar het is heus niet zo bedoeld.

Zullen we eens een wielervedstrijd volgen per televisie? Voordat we Peter Post in actie kunnen zien, zullen we toch eerst gedwongen worden naar diens rug te kijken, waar een pracht van een reclame van Dubonnet, of Mars, of Pontiac, of Martini (moet ik nog doorgaan?) ons toegrijnst.

GEEN COMMERCIELE TELEVISIE

Wordt ons een blik gegund in het „Parc des Princes” in Parijs, dan blijken de „muntjes” die de tribunes van de banen scheiden, veranderd te zijn in ware reclamemezulien met o.a. Aristona als geliefde reclame. Maar een concours hippique mag niet worden uitgezonden, vanwege de vele reclameborden, die zich rondom het uitgezette parcours bevinden.

Snel de TV uit, want reclame mogen we niet zien.

Eens kijken wat er nu nog overblijft. Heren, hebt u de voetbalwedstrijd Philips Sportvereniging—Esbjerg op de TV gevolgd? Spannend he!

De wedstrijd wordt gespeeld op het Philips Sportveld, verlicht door lichtmasten voorzien van Philips gloeilampen, en als klap op de vuurpijl uitstekend geleid door scheidsrechter Philips.

Een mooiere reclame kunt u niet bedenken.

U heeft zeker de knop van uw toestel omgedraaid, want zoveel reclame kunnen we niet verwerken.

Toch vechten de negatieve reclamekijkers tegen de bierkaai, want in de toekomst zullen zij de reclame moeten accepteren. Dat er commerciële televisie komt staat voor mij als een paal boven water. Men moet de kijkers echter wel de vrijheid laten, indien het commerciële programma niet bevalt, een ander kanaal te kiezen. Dit houdt dus in, dat men én kanalen voor de omroepen, én kanalen voor de adverteerders in het leven moet roepen.

Misschien worden de programma's dan door toedoen van de concurrentie beter, zodat u meer waar voor uw geld krijgt. Maar dat is allemaal nog toekomstvisie.

Trudi Valkenburg (Staf Adm.)

